

ŽENA IN DOM

OKTOBER 1937 - LETO VIII.

10

ZA JESEN

oskrbite nakup potrebnega blaga za **obleke**, plašče, površnike, zimske suknje in manufakture sploh v znani manufakturni trgovini

NOVAK - LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Dobro blago - Ogromna izbira
in kljub vsemu znižane cene

Sen vsake ženske!

Popolna lepota, ki jo lahko dosežete s preparati najbolj znane francoske tvornice PARFUMS FORVIL, PARIS. Poudre, Eau de Cologne, Rouge za obraz in neprekosljiva krema. =====

FORVIL

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Zagreb, Barona Jelačića 3

Izrežite ta kupon in ga pošljite nalepljenega na dopisnico s svojim naslovom, pa dobite brezplačen vzorec! Označite barvo pudra!

Nedeljski lovec.

Žena nedeljskega lovca pregleduje račune.

«Koliko zajcev si ustrelil preteklo nedeljo, možek?»

«Štiri.»

«Torej vidiš, in ta nesramni trgovec z divjačino nam jih je zaračunal pet!»

To se podeduje!

Prijatelj, nikar toliko ne pijte! Veste, da se to podeduje? Mislite vendar na svoje otroke!»

«No, vem, da se to podeduje; ampak poglejte, jaz imam osem otrok. Koliko pa pride na vsakega otroka?»

Poslednja volja.

Ko je ležal gospod Skaza, trgovec z vinom, na smrtni postelji, je poklical k sebi svoje štiri sinove ter jim med drugim rekel: «Preden se poslednjič poslovim od vas, vam moram izdati važno trgovsko skrivnost: vino se lahko dela tudi iz grozdja.»

Ideal

The Rex Co.
Ljubljana • tel.: 2268

MEZ
odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

lavable
garantie

rouleur
419¹/₂

MEZ
MERIDIAN
25
8m-87%

MEZ
CAMEZA
20
40m
C.M.S.

Soir de Paris

Eleganca brez parfuma je isto, kar telo brez duše. Vaša lepota, milostna gospa, mora biti obkrožena s finim dihom znamenitega parfuma «Soir de Paris». To je pravi pariški parfumi, poln sanj in ljubezni. Vzemite zvečer «Soir de Paris», ki Vas bo naredil še bolj poželjene...

BOURJOIS

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

VILKO MASTERL

Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

HERSAN

ČAJ

Ne bodite neprijateljica sama sebe!

Mar ne veste, da je

HERSAN-čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?

Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **HERSAN-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **HERSAN-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če ni treba?

HERSAN-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemoroidih).

HERSAN-čaj se dobiva v **vseh lekarnah** samo v originalnih omotih.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Reg. min. soc. pol. in nar. zdr. št. 19 434/3.

Najša anketa

Ali ste za ločitev zakona ali proti njej?

Zakon bodi naravna podlaga in prvi temelj človeškega sožitja.

Slab zakon pa ni samo pekel na zemlji, ampak je tudi živa rana vse človeške družbe, razkol zaradi osebne nesoglasja, ki povzroči razkroj družabnega življenja v najglobljih temeljih. In kar je slabo, naj se odstrani. Zato ni da bi načelno odklanjali ločitev zakona.

Vendar pa se v takih primerih prepogostokrat ravna brezobzirno, skoro

surovo in se le redkokdaj objektivno presoja položaj.

Zakona ne gre razdirati zaradi trenutnega spora, ki zaradi pretrdnega vztrajanja pri svojem in zaradi trdnosti nepopustljivosti večkrat privede do preloma. Beseda se izpregovori, obojestranska trma pa ne pusti, da bi vsak malo popustil in skesano priznal vsaj pol kriode, in dva človeka gresta narazen ter ubereta vsak svojo pot. Ko bi vsaj eden ostal miren, zamahnil z

ELIDA

mila

- najzanesljivejša osnova
za uspešno nego

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
BELI
ŠPANSKI BEZEG

omamljivega vonja —
snežnobelega barve

roko in si mislil: «Počakam kakšen teden, potem boš morda znosnejši; ko se malo prespiš, se bo dalo morda celo pomeniti s tabo», pa bi se najbrže nikoli ne bila ločila.

Največji razlog proti ločitvi zakona so seveda otroci. Ti so navadno najhujše prizadeti, saj izgube z ločitvijo staršev svoj pravi dom, svojega očeta ali celo mater. To brez dvoma zelo kvarno vpliva na otrokovo duševnost, posebno če je otrok še mladoleten. Najhujše pri tem pa je, da pogosto zakonca potem še sama hujškata otroke drug proti drugemu. Taki otroci postanejo razdvojeni, nezaupljivi in zagrenjeni za vse življenje in navadno zasovražijo oba: očeta in mater. Svojim otrokom na ljubo bi bilo treba potrpeti, pa najsi bi bilo še tako težko. Razen seveda tedaj, kadar je zakon tako slab, da že sam na sebi kvarno vpliva na otrokovo moralo, ker je razlog že tolikšen, da se pred otrokom ne da več prikri-

vati. V tem primeru bodo pač otroci tisti, zaradi katerih je zahtevati ločitve. Če se pa mož ali žena kdaj kakorkoli izpozabi, to še ne more biti razlog, da bi bilo takoj potrebno razdreti dom. Treba je pač ostati ravnodušen in že zaradi otrok malo potrpeti, ne pa takoj zaloputniti vrat pred krivim soprogom, ampak mu rajši pomagati, da skesano najde zopet pot do svojega doma, sicer ga očitki lahko pripravijo do obupa in do še hujših prestopkov. Saj je na po-

ratku že kes in sram tako neskončno težko premagati! Popuščajte! Casi so pokvarjeni in svet se prehitro suče. Zato pa glejmo, da bo novi rod bolje vzgojen, in pazimo nanj, da bo ostal nepokvarjen.

Ne pozabite: za spor je treba vsaj dveh!

Nesoglasja so povsod na svetu, ni ga zakona brez oblačka. Zato ni da bi se odajali trenutnemu razpoloženju ali da bi bili celo sužnji svojih strasti. S. P.

Ljubezensko pismo
iz dandanašnjih časov

Draga Breda!

To pismo Ti pišem... ampak čemu dolg uvod! Vem, da bi bila Ti danes, če bi mene ne bilo, žena Zorjanova in bi imela svoj avto, vrt in dve služkinji. Ali pa bi služila lepe denarce kot inženirka... Ko bi takrat ne bila šla k meni...

«Večno ostaneva skupaj, kakor Filemon in Baucis», si rekla. To je bilo lani poleti na travniku, ko sva opazovala

tista dva hroščka in si Ti držala svojega psička, da bi ju ne pomendral s svojo šapico. Zakaj je to letos tako čisto drugače? Ko bi kaj zaslužil, bi Ti kupil lepo večerno obleko, zeleno, kakor sta bila tista dva hroščka lani poleti. Peljala bi se skupaj v Pariz in zvečer bi se poljubljala v Luksemburškem parku. Verjemi, da bi bilo to vse nekaj drugega, kakor zdaj, ko mi ustnice diše po malovrednem tobaku in res ne vem, ali bolj hrepenim po Tebi ali po pošteni večerji. Ampak je že tako in se ne da izpremeniti... A vzlic temu si neprestano pri meni.

Verjemi mi, presneto je težko, če je človek zaljubljen, pa nima denarja... če ne vem, ali naj ti za zadnji denar kupim šopek ali sebi kruha. Niti domov Te ne morem spremiti, ker nimam za tramvaj. In vendar Te imam tako rad! In tako se mi smiliš, ker tudi Ti mene ljubiš... Lahko bi se za mesec dni od-

Ta znak jamči za
pravilnost in kvaliteto

Pyramidona

Oglas je registr. pod št. št. 1675 od 17. XII. 1936.

peljal k našim na deželo, toda kaj bi to pomagalo? In pa ne morem — ne, ni mogoče — da bi bil tako dolgo brez Tebe! Tudi samo mesec dni — nikoli!

Ali pa bi se lahko odpeljala oba na deželo, se otresla tukaj te bede in smradu podnajemniških sob. Živela bi kakor lani v majhni podeželski sobici z visoko postlano posteljo, ko se človeku zdi, kadar leže vanjo, da stopa v letalo.

Ondan sem namreč čital inserat o lepi sobi v vili v Taormini. To bi ne bilo slabo, kajne! Misliš, da se šalim? Zakaj bi ne napisal na ta inserat enkrat kaj drugega kakor inserat za službo? Teh sem napisal že sto in sto! Koliko denarja me je to stalo že samo v tem strašnem letu!

Ali mi nisi rekla takrat, ko sva se prvič videla — da sem prav za prav malo preveč čeden za moža? No, torej vidiš, tudi lepota moža lahko postane zaslug. Jaz sem Ti zadnje dni nekoliko lagal. Ko sem zvečer odhajal od Tebe, nisi čakali name poslovni prijatelji, ki se zanimajo za moje delo. Takih ljudi dandanes že davno ni več, kakor sta bila idealna pravljica zakonca Filemon in Baucis.

Jutri me ne čakaj! Povem Ti brez ovinkov: jutri se poročim. Ni lepa, pet in štirideset let ji je, Američanka je. Njen oče je... njen oče ima... ampak to je vendar vseeno. Ime ji je Mabel. Tudi klicati me jutri ni treba. Takoj po poroki odletiva v Italijo (ne — v Taormino seveda ne!). Knjige in gramofon, ki jih imam pri Tebi, si obdrži, prosim, za spomin na svojega Janka.

Ali je prijateljstvo med moškim in žensko mogoče?

II. odgovor. Kako sodi o tem vprašanju žena, je za Vas kaj malo merodajno. Važno je predosem to, kako mislijo o tem moški. In ravno med njimi boste menda zaman iskali tistega, ki bi v tako prijateljstvo veroval.

III. odgovor. Prijateljstvo med moškim in žensko, prijateljstvo resnično čisto in iskreno v pravem pomenu besede je nekaj tako redkega, nekaj tako nevsakdanjega, da je res težko verovati vanj. Mene bi o tem pač ne mogli prepričati.

Nekdo, ki je tudi nezaupljiv.

Zakon s slepcem

Poslovno sem v vsakdanjem stiku z nadpovprečno naobraženim in inteligentnim fantom, ki je pa že od svojega petnajstega leta slep. V zadnjem času pa opažam, da najino razmerje čedalje bolj izgublja svoj strogo poslovni značaj in da postaja z vsakim dnem pristranejšje in iskrenejše. Vsak dan iznova se veselim tistih ur najinega skupnega dela in dobro čutim, da tudi njemu v moji družbi glas vse boljše zveni kakor sicer. Nikdar nisem pomislila na to, da bi se utegnila razviti med nama ljubezen, a kakor kaže, sva že kar zašla na to pot. Ko bi me zasnil, bi mi ga bilo težko odkloniti. Preljub in predrag mi je po-

stal v vseh teh urah najinega skupnega dela. In prav zato, ker cenim v njem nadpovprečnega in plemenitega človeka, se bojim tega vprašanja. Bojim se, da bi ga ne razočarala, to tembolj, ker se dobro zavedam, da mu bom morala biti več kakor možu, ki vidi. Toda — ali bom zmožna tega? Ali ne bova prej ali slej nesrečna oba? N. R.

Odgovor. Nikdar se ne more z gotovostjo reči, ali bo kak zakon srečen ali ne. Prav tako, kakor ne moremo nikdar vedeti, ali bomo kaki nalogi ali kakemu udarcu kos ali ne. Včasih nas že najmanjša nepriključnost, že neznamenita nezgoda potisne k tlom, včasih pa nam nesreča, o kateri smo nekoč menili, da bi je sploh ne preboleli, le še dvigne in ojači moč, pogum in voljo do nadaljnega življenja. Res neskajljeno srečni zakoni, ali so ali niso? Najbolje storimo, če verjamemo trditvi, da je vsak zakon veriga lepih in manj lepih, srečnih in težkih dni. Nekaj pa je gotovo: v veliko oporo Vama utegne biti Vajino skupno delo, ki ga brzkone tudi kot mož in žena ne bosta opustila. Vam samim pa bo občutek in zavest, da enemu izmed najbednejših lajšate in zlatite sicer tako žalostno življenje, v osrečujoče zadoščenje.

Jokavi otrok

S svojo hčerko imam same križe in težave. Pri svojih devetih letih menda že kar misli, da bi je sploh ne smeli več kaznovati. Za vsako še tako malenkostno kaznen se joka in ihti po cele ure. Niti z norčevanjem niti s ponovno kaznijo je tega ne morem odpraviti. Kaj naj storim? I. K.

Odgovor: Zdi se mi, da je Vaša vzgoja čisto pogrešena. Če boste tako nadaljevali, si boste zaigrali vso otrokovo ljubezen, vse njegovo spoštovanje in vso njegovo vdanost. Vzgojili ga boste v zagrenjenega, zakrknjenega človeka, ki mu bo življenje nudilo le malo veselja, le malo sreče. Da bi kaznovan otrok ne smel jokati, kako si to vendar mislite?

Ali ni ravno jok tisto obrambno sredstvo, ki ga je za narava sama podelila že neobgljenemu otroku, da z njim izrazi svojo bolečino, svoje nerazpoloženje in svoj odpor? Kaznovan otrok mora jokati. Tudi če je kaznen zaslužil, mu tega ne smemo braniti. Solze niso le izraz bolečine — in bolečino prizadene otroku vendar vsaka kaznen — ampak so tudi izraz kesanja nad zagrešenim dejanjem. Solze preženejo iz srčeca vso bolelost, ki smo jo otroku prizadeli v svoji nervozni neučakanosti, v soojem nerazpoloženju z včasih morda prav nezasluženno kaznijo. Ali mar mislite, da je res zaslužena tista zausnica, ki jo daste otroku, ker mu je izmuznila iz morda še prišibkih ročic posoda z mlekom ali steklenica vode?

Jok je dokaz, da otrokovo srce še ni otrpnilo in odrevenelo, da je še sprejemljivo za dobro in za slabo, za lepo in za grdo.

Neizjokane solze pa žgo in peko. In prej ali slej utrde in zagrene tudi najnežnejše otroško srce. Misel po maščevanju in osveti se rodi iz njih. In marsikateremu mladoletniku so že potisnile orožje v drobno pest.

Potopljeno milo

Sicer se tu na tem mestu obravnava vedno le težje in resnejše zadeve.

Vaša kava je boljše in cenejša

Pravim Franckom

Jaz pa Vam bom za izpremembo zastavila prav otročje vprašanje. Prepričana sem, da boste s primernim odgovorom ustregli ne le meni, ampak še marsikateri naročnici.

Imam troje otrok, na zimo pa jih bo že četvero. Sedaj v poletnih mesecih so mi na večer prihajali domov takšni, da res niso bili za drugam kakor za v banjo. Kapanje je sicer prijetna reč in lov za milom, kadar uide pod vodo, posebno za otroke zabavna igra. A kadar sem od dnevnega dela le preveč utrujena, kadar me čaka še kup nezastitih hlačk in nogavic ali če so otroci že tako zaspani, da se jim že kar drēm-lje, takrat bi se temu ribarjenju po že kalni vodi vendarle prav rada ognila. Prav posebno pa še v zimskem času, ko je treba kar pohiteti, da se otroci ne prehlade. Kako bi si pomagala?

F. S.

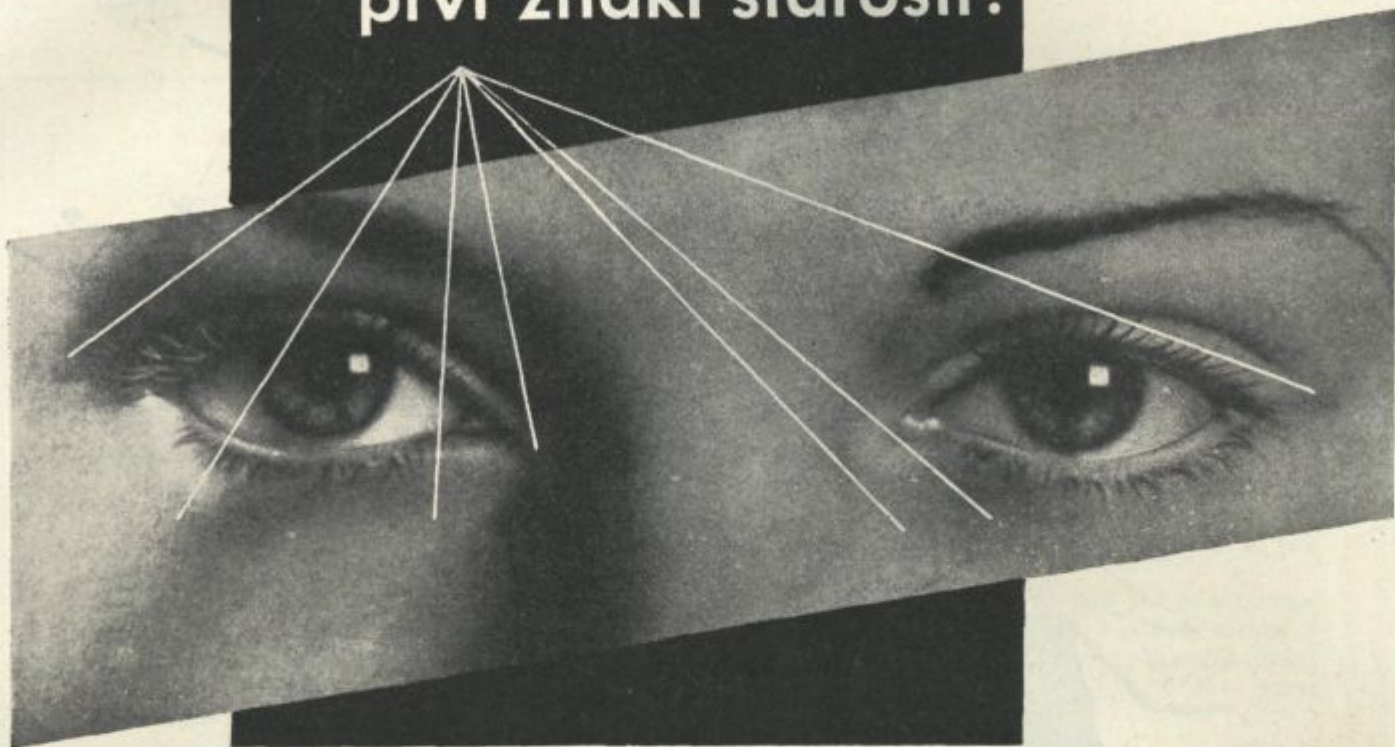
Odgovor: S primerno močno in dolgo nitjo privežite k milu ribico ali pa račko iz celuloide. Kadar se Vam milo spet izmuzne iz rok, Vam ne bo treba drugega, kakor seči po plavaljoči živalci, pa boste z enim samim prijemom potegnili milo iz vode.

T. O. in «Nesrečna žena». Pošljite naslov, pa dobite pismen odgovor.

Poročile so se naročnice: gospodična Minka Brančeva z gospodom Jožetom Cegnarjem iz Kranja, gospodična Kristina Hozjanova z gospodom Francem Brulcem, žandar, podnarednikom iz Križevcev, gospodična Danica Pernarčičeva z gospodom Jožetom Lovcem, posestnikom iz Maribora, gospodična Marica Praznikova z gospodom Jožetom Ozmečem, inženirjem od Sv. Tomaža, gospodična Francka Sodjeva z gospodom Ivanom Ropičem, žand. podnarednikom iz Srednje vasi, gospodična Minka Stokaonikova z gospodom Danilom Drakslerjem, trgovcem iz Dola, gospodična Jožefa Semetova z gospodom Franjom Okornom iz Novega Sada in gospodična Milka Vrtačnikova z gospodom Vladimirom Demšarjem iz Gabrja. — Iskreno čestitamo!

**TUKAJ se pojavljajo
prvi znaki starosti!**

Na vsakem obrazu pusti življenje svojo sled. Pa vendar — koliko več časa lahko ohranite svojo mladost, če pravočasno poskrbite za pravilno nego obraza . . .

ELIDA krema IDEAL, suha dnevna krema, bo vsaki ženi dobra pomočnica v njenem prizadevanju, da ostane mlada. Radi vsebine hamamelisa neguje in obnavlja kožo, odstranjuje male gubice in nečistoto na njej. Ako redno uporabljate to kremo, Vam bo vsakdo zavidal Vašo mladost.

Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.

Njena izborna sestavina čisti in hrani kožo. Prastara polepševalna sredstva, hamamelis in citriono, je združila napredna znanost v popolnost, zato ta krema kozmetično najboljšo deluje.

ELIDA IDEAL KREMA

Yedno
dobro
oblečeni

Manufaktura

MODNE NOVOSTI

F. Ks. Savičan
Ljubljana, mestni trg 24.

Lena in dom

Moj najdražji!

Danes sem videla pomlad. Prihajala je čez morje, in kjer je stopila na breg, tam je šinil pod palmami zelen dih. Med zelenjem so stale bele, rumene in ognjeno rdeče lilije, kakor plameni so lezle iz mehke trave, Visoke ciprese so gledale z viška nanje, in da niso ostale tako same v svoji višavi, so se ovijale rože ob njihovih deblih in pritiskale svoja nežna cvetna lica na raskavo skorjo, jih vezale s svojimi poganki in priklepale drugo k drugi ter se smehljale s svojimi nežnimi, bledimi obrazi. Ali poznaš oljko, ki kaže na rumenih skalnatih stenah svoje drobne veje v stoterih sencah? Tisto oljko, ki je tako stara, raztrgana in skrivenčena, da so ptice prihitile v njeno deblo ter prebivajo in žive v njej?

Zdaj ne bi več spoznal svoje Dušice. Cvete od samih rožnatih rož. Do vrha so se razrasle, njihovega zelenja ni več mogoče videti. Same rožaste glavice ter srebrna, siva sinjina okoli lesketajoče se rožnate barve. Kako se morajo temu smejati oči!

Ljuba, stara, nežna Duša s svojimi vencami rož!

Potem je morala iti pomlad pač s svojimi lahki nogami po globeli, kjer stoje za skalami palme. Te so jo le mimogrede pozdravile, saj je njihov prijatelj samo vroče solnce, ki jim prinese staro lepoto, in zato se niso dosti zganile. Nato se je ujel višnjevci, plahutajoči plašč pomladi ob mimo.

Kako je zažarela! Postala je izvir čistega zlata, ki poganja iz kamenja ter napolni vso okolico z drobnim zlatim prahom in vonjem. Kakor čudež je mimoza, kakor bi jo bili danes presadili iz rajskega vrta. In pomlad je morala pač za nekaj časa obstati pri njej in gledati z žarečimi očmi okoli sebe. In med ponosnimi, napuhnjenimi palmami stoji vitko, temno drevo. Samo majhen dih vanj, in zdaj je poln belih cvetov — češnja je to — in na vitkih vejah nosi svoj nežni tovor cvetnih gnezdec.

Kako je domače to drevo iz domovine! Oh, vzemi z njega vejico, dobra pomlad, zatakni si jo za klobuk in jo nesí čez sedem, sedem gora in snežne, ledene prelaze proti ljubškemu domačemu goju, kjer gledajo zdaj šele plašni zvončki izza kamenja!

Odlomek pisma iz romana «Dušica Rožamarija», ki ga je spisala Agnes Güntherjeva in ki ima naslov: «Svetnica in njen norec»

Ko je prevajalec tega obširnega dela pred nekaj leti vprašal znanega našega poznavalca svetovne književnosti, katero knjigo bi kazalo prevesti na slovenski jezik za ženske, je dobil v odgovor: „Prevedi ‚Dušico Rožomarijo‘ in tisočim boš storil dobro delo!“

In za to knjigo res ni primernejšega odgovora. Kajti to je knjiga, ki bo tisočim pot čez življenjske boje, čez težave, ki jih srečujejo v življenju. Malo jih je, ki bi znale na tako prepričljiv način zagrabiti človekovo dušo tam, kjer je najbolj čutiljevsja. Vsa ljubezen, ki jo zmora človeška duša, je v njej.

V tistih urah, ko hočete biti sami s seboj, ko hočete ubrati svoje misli, jo vzemite v roko. Z njo bodo postale te ure Vaše najlepše. In vselej iznova jo boste morali brati, zmerom z novim svetim in svetlim pričakovanjem.

V ogromnih nakladah je izšla ta knjiga v originalu in prevedena je v mnoge jezike. To najboljše izpričuje njeno potrebnost in njeno popolnost. Zdaj, pet in dvajset let potem, ko je izšla, smo jo dobili tudi mi Slovenci v skrbno oblikovanem prevodu Borisa Rihteršiča. Naj gre ta knjiga svojo pot in naj prinese še Slovincem to, kar je njen namen.

Knjiga, ki obsega 650 strani, je izšla v rednem letnem programu prevodov naše založbe „Evalit“. Razen nje je naša založba izdala letos še nekaj pomembnih del, kakor roman „Mantrap“ Sinclairja Lewisa v prevodu Vladimira Levstika, čudovito lepo povest Romaina Rollanda „Peter in Lučka“ v prevodu Ceneta Vipotnika in angleškega mojstra D. H. Lawrencea zgodbi „Žena je odjezdila“ in „Angleška družina“ v prevodu pesnika Mirana Jarca. Meseca novembra izide še znamenita novela Štefana Zweiga: „Skrivnost, ki žge“. Vse te knjige dobite kot naročnica „Žene in doma“ broširane za 100 dinarjev, v platno vezane pa za 160 dinarjev. Toliko je pa vredna že knjiga „Dušica Rožamarija“ sama.

Naročnice, ki teh knjig še nimajo, jih zdaj lahko naroče pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova 8. Obenem jih prosimo, da nam zadaj na položnici, ki so jo 1. t. m. dobile po pošti, zapišejo, ali naj jim pošljemo broširane ali v platno vezane knjige.

Uprava.

1937 ŠTEV. 10
OKTOBER
* LETO VIII *

Priložena je knjiga Angele Vodetove: Spol in usoda. Naročnice, ki še niso nakazale 37 din za pet knjig, naj to še danes store

Prihodnja številka izide 10. novembra

Smuč

Malka stoji pri oknu in opazuje nebo, ki je vse prepredeno s sivimi oblaki in iz katerih rosi, neprestano, rahlo in enakomerno. Malka misli na polje, na njivo krompirja, ki tako lepo kaže. Včeraj je šla mimo njive in izpulila nekaj grmov. Debel krompir je. Toda gniloba je nekatere vsled neprestanega deževja že načela.

Gnil bo, misli. Ne bo držal čez zimo... Da ta dež ne more prenehati! Skoraj vsi v vasi so vkljub dežju na njivah, izkopavajo krompir, ga vozijo domov in suše na skednjih. Tudi oni bi ga morali izkopati. Krompir je njih glavni pridelek in hrana. Če jim zgine, ne bo že proti pomladi kaj deti v lonec...

Da le mora Ivan, njen mož, misli dalje Malka, prav zdaj voziti drva v mesto! Gospodar bi pač lahko počakal s prodajo drv do zime. Če bi ne vozil, bi tudi oni že imeli krompir pod streho. Tako pa...

Šibak glasek za Malkinim hrbtom jo zbudi iz premišljevanj. Naglo se okrene in stopi h košarici, kjer leži njen mesec dni stari prvorojenček. Smehlja se skloni k njemu:

«Ti moj mali kričač!» mu pravi, ga vzame v naročje, sede na posteljo in mu da hrane iz svojih mladih, polnih grudi.

Malka ga gleda in se mu smehlja. O, njen mali ne bo smel imeti toliko skrbi, si misli. Za to bo že skrbela ona, njegova mati! In ga rahlo poboža po drobčenih ličkih.

Popoldne Malka ne strpi več. Sosedovi desetletni Ančki izroči v varstvo svojega malega in odide na polje. Krompir mora biti izkopan, preden že ves ne nagnije. Sicer bo hudo živeti do poletja.

Malka stopa med njivami, ogrnjena v ohlapno jopico, z ruto na glavi. Ne dežuje več. Toda megle se dvigajo s polj. Še bo dež, misli in za hip postane. Že zvečer bo zopet lilo. In potem gre dalje. Zemlja, vsa razmočena, se oprijemlje njenih čevljev. Malka čuti, kako vlaga počasi pronika skozi usnje in se hladno oklepa njenih nog.

Ne bi še smela, si misli. Prezgodaj je še...

Vkljub temu hiti dalje. Tamle, za tistimle travnikom je njih njiva. Samo nekaj vrst krompirja izkopljem, se tolaži, samo toliko, da bo košara polna, pa se vrnem.

In Malka izkopava. Nizko se sklanja nad vrsto in iz razmočene zemlje pobira krompir. Delo ji gre počasi od rok. Slaba je še od poroda. V hrbtu jo rahlo zbada. Toda krompir ne sme zginiti. Kaj bi sicer jedli pozimi!

Malka se oddihava. Vroče ji je. Z rokavom si briše potni obraz, potem se pa za hip zagleda preko polj. Še vedno se dviga z njih megla, iz oblakov pa že pada dež. Tisti rahli, enakomerni dež, ki se ti počasi zaje v obleko in potem v telo, da te zamrazi do kosti.

Toda Malka ne utegne. Treba je kopati dalje... In ona koplje. Z vsakim korakom se težje pripogiba. Strah pred gladom je vendarle hujši od bolečin v hrbtu, ki se vse bolj večajo... Samo bajtarji so. In bajtarju je vsak kilogram krompirja dragocen...

Košara je do roba polna krompirja. Malka si ga naloži na glavo in gre proti vasi. Pot med njivami je vsa razmočena. Težka rjava zemlja se oprijemlje njenih členkov. Malka le s težavo vleče noge iz te razmočene gmote in včasih skoraj omahuje. Košara na glavi jo hudo teži in po vsem telesu čuti slabost... In še vedno dežuje. Dež pada nanjo in na košaro, skozi katero včasih pronikne blatna rjava kaplja in spolzi na Malkin obraz. Kakor kri se zde te rjave kaplje na njenem obrazu. Pa saj je bajtarju krpa zemlje prav toliko dragocena kakor kri!

*

Malki se zdi, da ji na telesu leži zemlja, rjava in razmočena, cent težka, in jo teži. Z vsem naporom svojih sil jo skuša stresti raz sebe. Toda ne gre. Vse bolj jo teži in njej je vroče, kakor bi ji gorelo telo pod to rjavo težko gmoto... Počasi se ji posreči na pol odpreti oči in pred seboj vidi meglo, sivo in pusto, prav takšno, kakršna leži že vse te zadnje dni na poljih...

Počasi vidi skozi meglo. Doma je, v svoji postelji. Na njeni desnici, na stolih, košarica. Neka tuja ženska stoji poleg nje in se globoko sklanja nad njo. Potem se hipoma zave. Tista tuja ženska je sosedova žena Treza, ki hrani s stekleničko njenega otroka. Zakaj ji ga ne da k prsim? Saj ima toliko mleka!... In Malka skuša dvigniti roke, seči po svojem malčku, ga stisniti k svojim prsim in mu dati hrane. Toda njene roke so čudno težke. Kakor bi se po žilah pretakal svinec in ne kri.

Malka skuša poklicati. Iz njenega grla ni glasu...

Soseda se za hip ozre na Malko, in ko vidi njene široko odprte oči, odloži stekleničko in stopi k njej. Malka ne premakne oči. Neprestano strmi v košarico na svoji desnici... Pretečejo sekunde. Malki se zde raztegnjene v neskončnost... Slednjič se soseda zave, vzame otroka iz košarice in ga rahlo položi poleg Malke.

Malka gleda otroka. Rada bi ga pobožala. Toda njene roke so prešibke. Samo gleda ga in njena notranjost govori otroku besede, lepe, kakor ji zna govoriti samo mati.

Nenadno prične otrok jokati.

Lačen je, pomisli Malka in tiplje s prsti po odeji. Rada bi si jo potegnila raz prsi, da bi dala svojemu malčku hrane. Toda ves njen napor je zaman. Odeja je težka, tako strašno težka...

Nenadoma jo obide spoznanje. Nikoli več ne bo pobožala svojega malčka, nikoli več ne bo razgalila svojih grudi, da bi mu dala hrane. Bojazen pred gladom jo je zapeljala na polje, v dež. In zdaj... Zakaj so le na svetu bajtarji in je glad?

Malkini vročični možgani skušajo najti odgovor na to vprašanje. Toda prepozno je skušala do zadnje potankosti najti ta odgovor. Njene misli se trgajo, se izgublajo v megli, v temo... Zanj, obenem z njo umira počasi ves smisel za to vprašanje in za odgovor nanj. Toda njeno dete je živo in zanj to vprašanje še dolgo ne bo umrlo.

fotografija

edele smo v mraku in učiteljica Anka je pripovedovala:

Pravijo, da vsak človek enkrat pokaže svoj pravi obraz, če prej ne, pa v smrti, ko nima več moči, da bi se pretvarjal, da bi s silo svoje volje strnil poteze svojega lica v masko, ki je spretno skrivala njegova prava čustva. Take izpremembe še nisem videla. Videla pa sem dvakrat eno in isto lice tako strašno izpremenjeno, tako spačeno, da me je bilo groza. A kakor mi boste težko verjele: tako grozno se je za nekaj hipov izpremenil obraz devetletnega otroka, nežne deklice.

Bilo je to v M., majhnem trgu na Notranjskem. Osemnajstletna, pravkar diplomirana učiteljica v izkušnosti nisem mnogo prekašala svojih učencev četrtega razreda. Kmalu sem si morala celo priznati, da so otroci precej bolj premeteni ko jaz, ki sem bila tisti čas trdno prepričana, da deca sploh ni zmožna hinavščine. Bog pomagaj, ko sem pač dorasla med odraslimi in do takrat nisem imela nobenih stikov in zato tudi nobenih izkušenj z otroki, ki sem jih hitro in iskreno vzljubila. Pa izkušnje so kmalu prišle — do solz bridke izkušnje. Tovarišice so se mi dobrodušno smejale, me tolažile in poučevale, pa ni pomagalo dosti, vedno sem se iznova opekla.

Toda vse še ni bilo nič tako hudega do dne, ko sem opazila, da mi je izginil denar iz torbice. Prvi trenutek sem samo osupnila, potem pa sem se izkušala prepričati, da sem se zmotila. Saj je vendar nemogoče, da bi med mojimi angelčki kdo kradel! Hitro sem pozabila in tudi drugi dan sem lahkomišelnost in zaupljivo pustila svojo torbico v odprtem katedru, medtem ko sem se z deco in učiteljstvom veselila odmora na lepem šolskem dvorišču. Tako sta mi še dvakrat zmanjkala manjša zneska. Nikomur se nisem upala o tem kaj pripovedovati, toda začela sem oprezovati, čeprav sem se ob tem sama zaničevala. In tako sem nekega dne sredi odmora prihitela v svoj razred. Ko pa odprem vrata, zadene nekaj obme in naglo smukne po stopnicah. Naglo, pa le ne dovolj naglo, da bi ne spoznala male Marjanice, hčerke precej premožnega obrtnika.

V tistem trenutku nisem niti malo mislila na to, da bi moglo biti to dete v zvezi s stvarjo, zaradi katere sem prišla v razred. Zgrozila sem se pa, ko sem pogledala svojo mizo: predal, v katerem sem imela torbico, je bil odprt, torbica sama pa je — tudi odprta — ležala na kupu zvezkov. In — manjkala sta dva bankovca!

Sama sem stala v praznem razredu in dolgo je trajalo, preden sem se malo zavedela. Potem pa sem hitela h kolegici Emi. «To kar prepusti meni,» je rekla ta, «ti nisi za take reči. Ali imaš koga na sumu?» me je vprašala nato. Težko, silno težko sem ji povedala o svojem nepričakovanem srečanju z Marjanico in jo za božjo voljo prosila, naj bo skrajno previdna, saj je bil to menda le neroden slučaj. Marjanica je tako dobra, tako pridna, to nežno, čisto lice, te nedolžne oči vendar ne morejo lagati! Ema se je samo nasmehnila.

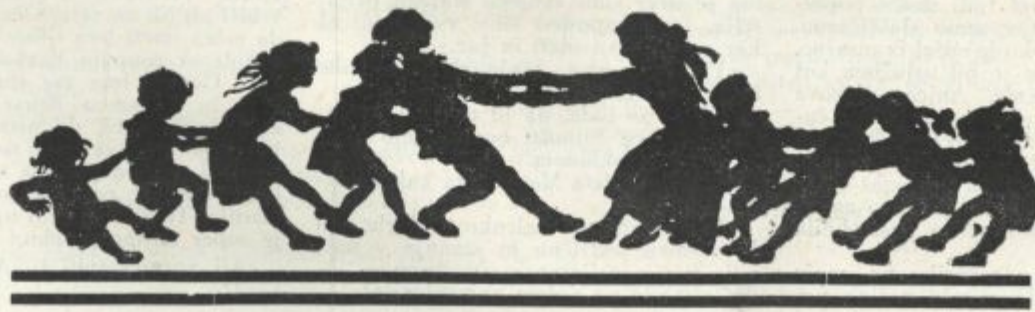
S težkim srcem in vsa trepetajoča, kakor bi bila sama kaj zakrivila, sem šla za tovarišico v razred. Ema je bila mirna in stvarna. Hitro in natanko je pregledala knjige, zvezke, torbice, žepke in šolsko opravo — nič.

Nato je poklicala Marjanico. Ravnodušno je stopila punčka iz klopi in s svojimi mirnimi očmi vprašujoče pogledala učiteljico.

«Po kaj si prišla med odmorom v razred?» — «Kruh sem pozabila.» — «Saj veš, da med odmorom ne smeš brez dovoljenja sem. Zakaj nisi vprašala gospodične?» — «Naše gospodične ni bilo na vrtu», je odgovoril visoki glasek mirno kakor vedno. Še nekaj mirnih vprašanj — še nekaj prav tako mirnih odgovorov. Čisto nepričakovano pa je Ema z naglo krettno segla po otroku. Dekletcu se je obraz strahotno spačil, siknila je kakor razdražena zver, skočila kakor divja mačka, in že je zasadila učiteljici nohte v vrat. To je bilo tako hitro in tako pošastno, da sem stala kakor vkopana. Osvestila sem se šele, ko si je Ema odtrgala deklico z vrata in jo nekajkrat krepko udarila, nato jo je naglo preiskala in potegnila zmečkana bankovca izpod obleke. Bila sta skrita na goli koži pod pazduho.

Marjanico smo kaznovali, izključili pa je nismo — saj je bila še tako majhna! In tako je s svojim drobnim, nedolžnim obrazkom še dva meseca sedela v mojem razredu. Pridna in ubogljiva. Kar sem doživela, se mi je zdelo že kar neresnično, kakor grd privid.

Pa je prišel konec leta fotograf v našo šolo in vsaka učiteljica se je dala s svojim razredom fotografirati. Tudi jaz sem se rada usedla med svoj drobiž. Ko pa mi je fotograf poslal slike, sem vztrepetala: polno cvetočih obrazkov se smehlja okoli mene, na enem drobnih telese pa ždi obraz, ki sem ga že enkrat videla, — obraz tatice.

V treh aktih

I.

«Amo enkrat naj ga še dobim pod tvojim oknom, samo enkrat naj še pride sem tlačit travo, pes sleparski, pa ga tako treščim ob tla, da se bo razletel na tisoč kosov! Bom ga, fako gotovo ga bom, kakor gotovo sem tvoj fant, le zapomni si, Metka!»

«Janez, dosti je teh neumnosti!» se zdajci krepko oglasi iz spalnice. «Da si moj fant — od kdaj neki? Prav toliko sem tvoja kakor Tonetova in on lahko stoji pod oknom prav tako kakor ti. In vsakdo drug, če se mu ljubi. Seveda sem najbolj vesela, če nikogar ni in imam pred vsemi mir!»

«Metka, ne bodi no taka!» jo zavrne vasovalec. «Kaj pa imaš proti meni? Ali nisem fant, da malo takih! In rad te imam, tako rad, da bi ti tega ne mogel dopovedati, ko bi ti tudi govoril dan in noč. Odloči se, Metka, odloči! Saj omožiti se boš nazadnje vendarle morala, ali ne?»

«Nič se mi še ne mudi. Odločati pa ne morem in tudi ne bom sama. Tu bosta govorila še oče in mati. Starši mi bodo gotovo dobro izbrali in pametno svetovali.»

«Ampak Metka, to ti rečem, jaz bom vsakega ubil, kdor se ti bo približal! Ubil ga bom, da, in — še znorel bom, veš, Metka, da bom znorel!»

«Ha, ha, ha, znorel si pa že davno, ha, ha!» se zdajci nekdo zakrohoče tam izza živega plota.

«Prekleti pes, čakaj!» besno sikne vasovalec in skoči za glasom v temno noč.

Dekle porabi ugodno priliko, urno zapre okno in se izgubi pod odejo.

II.

Nedeljsko popoldne. V vaški krčmi. Stoli gosto zasedeni. Dve mizi sta zavzeti od domačih fantov, ki postajajo vse bolj glasni. Na desni sedi Janez in srši s sovražnimi pogledi na levo k Tonetu. Z obeh strani padajo zafrakcije in zabavljece.

«Hej, oštir,» zbada Janez, «daj tamle Tonetu vina na moj račun! Da bo bolj močan v nogah, kajti dolgo bo treba stati pod Metkinim oknom.»

«Hvala, Janez,» mu vrača Tone, «kar popijem, plačam sam. Denar boš potreboval zase, moč v nogah pa še bolj. Pod Metkinim oknom si namreč ti bolj domač ko jaz. Z vsemi muhami in pajki, ki lezejo tam po brajdi, si se že

pobratal. Pa kakšen uspeh imaš? Kar zavidam ti! Če pokličeš, se ti takoj oglasi, seveda ne Metka, ampak — žaba v bližnji mlaki.»

«Le čvekaj, mene ne boš ujezil, ti že ne, si prevelika šema!»

«Ne, prav pameten sem. Ampak šemi si bolj podoben ti. Saj si zadnjič, ko si Metko klical, sam v solzah priznal, da boš znorel. Zdaj pa, kakor vidim, že noriš!»

Janez pobesni in skoči izza mize:

«Čakaj, kljun strupeni, pokažem ti, kdo nori!»

Gostilničar, močan hrust, očitno vajen podobnih nastopov, zgrabi Janeza za ramena in ga rine k vratom:

«Le kar hitro ven! V moji hiši se ne bo nihče pretepal. Ne maram nobenega opravka z žandarji!»

Medtem že pahne razjarjenca v vežo, zapre vrata in požuga Tonetu:

«Zdaj pa nehaj, alj pa pojdi še ti za njim!»

To je pomagalo. Z oštirjem se ni bilo šaliti.

Drugo jutro pa je sejmar Repuž našel v občestnem jarku Toneta, vsega v krvi in nezavestnega. Takoj se je zaobrnil in poklical ljudi.

Sum je padel na Janeza. Orožniki so ga začopatili še v postelji in ga odvedli na županstvo.

Ko je Metkin oče vse to čul, se je popraskal za ušesi in stopil k ženi:

«Stara, temu mora biti konec! Ne maram, da bi zaradi nekaj trapetov vlekli našega dekleta po zobeh. Treba ji bo najti moža, takega, da bo res nekaj!»

«Treba bo, treba», je pokimala mati.

III.

V bolnišnici. Na postelji, obložen in podprt z blazinami, sedi Tone in razmišlja...

«Da, da, kaj je bilo tega treba!... In te bolečine, pa še ne vem, ali bom še kdaj tako zdrav, kakor sem bil. Kaj bo neki rekla Metka?... Alj me bo marala — polomljenca... Moj Bog!...»

Po temni jetniški celici stopica Janez. V obraz je blede, shujšan in postaran. Komaj mesec dni je tu, in vendar se mu zdi, da so minila že leta!... In to duševno trpljenje... Še vedno vidi svojo jokajočo mater!... Pretepač! Zaprt! Kaj porečejo ljudje? Pa Metka, Metka! Gotovo bo zdaj rajša vzela Toneta. Jej, kako jo je zavozil! Huj, v zid bi se zaletel s to neumno butico!

*

In Metka? Samo še nekaj dni ima do poroke. Njen ženin je sin očetovega prijatelja iz sosednje vasi. Je priden, trden gospodar, na zunaj pa postaven, zal fant, zato je tudi Metki po volji. Srečna nevesta! Malo nervozna in vendar prijetno razburjena pravkar pričakuje ženina, s katerim se ima še toliko pomeniti o bahati svatbi, na katero je povabljen ves bližnji stari in mladi svet.

Frédéric Boutet:

Čevrodejna šibica

Kakor vsak dan, je prišel Pavel tudi danes popoldne v malo slaščičarno. Težko je odšel iz pisarne, kjer je bil uslužben kot inženir. Anica, njegova nevesta, ga je tam že čakala. Pavel je kar obstal pred njo, tako je bila lepa.

«Kako si lepa!» je zaljubljeno zaklical in Anica se je blaženo nasmehnila ter tiho rekla:

«Mama je že odgovorila na moje pismo... Dovoljuje seveda najino po-

roko in tudi očeta bo omečila. Obljubil me je sicer sinu svojega starega prijatelja, toda naposled stori vselej to, za kar se odločiva mati in jaz.»

«Vidiš, dragica, tvoje skrbi so bile torej nepotrebne!»

«Nisem se bala, da bi mi delali moji starši težave. Sitnosti bodo s teto Meto in njenim zakladom.»

«Kdo je ta teta Meta in za kakšen zaklad gre?»

«Teta Meta ni malenkost, Pavle. To je očetova sestrična in stanuje v naši vili. Zelo neprijetna stara gospa.»

«Zakaj je pa potem ne odslovite?»

«Rekla sem ti, da to ni malenkost. Prvotno je bil naša hiša last tete Mete, in ko jo je prodala očetu, si je izgovorila, da bo lahko tam stanovala tako dolgo, dokler bo hotela. Po smrti svojega moža je povedala, da je stric zašpekuliral vse premoženje, in se preselila k nam. Oče ni nikoli verjel te njene pravljice. Prepričan je, da je teta ves svoj dragoceni nakit, ki ima velikanško vrednost, in denar skrila nekje v hiši ali pa na vrtu. Oče je preračunal, da mora imeti teta silno veliko denarja. Nikoli ni zaupala bankam in bankovcem. Gotovo ima vse spravljeno v nakitu in kovanem denarju, pravi zlat zaklad. Saj veš, da nismo več bogati, in oče je prav za prav vesel, da stanuje teta pri nas, pa prenaša njeno tiranstvo, ker se nadeja, da nam bo nekoč vse zapustila. Teta Meto zelo upošteva, in ona je zoper najino poroko.»

«Ali veruješ tudi ti, Anica v ta zaklad?»

«Ne vem, to me sploh ne zanima.»

«Čuj,» je dejal Pavel, «imam prijateljca, ki dosega s svojo čarodejno šibico neznanske uspehe. Najde studence in globoko v zemlji skrite kovine in zaklade tako zanesljivo, kakor bi ležali pred njim na zemeljskem površju. V sredo prideš domov, kajne? Tvoja mama me bo gotovo povabila. S seboj bom vzel tisto čarodejno šibico pa bom z njo dognal, ali je pri vas res skritega toliko zlata, da bi bilo vredno prenašati tiranstvo tete Mete...»

Ko je prišel Pavel deset dni nato v vilo z velikim vrtom, je bil sprejet s tako ljubeznijo, kakor se sprejema le ljubljen ženin. Samo teta Meta ga je merila s čemernim pogledom od glave do nog.

Pavel je takoj prvi večer zasukal pogovor na čarodejno šibico. Strokovno je govoril o zemeljskem in električnem izžarevanju in dejal, da ima s seboj šibico, s katero lahko igraje odkrije vsak zaklad.

«Tale vaša vila je že precej stara hiša,» je končal Pavel, «morda je kje zakopan zaklad. Poizkusil bom iskati, če dovolite.»

Njegovemu bodočemu tastu so zažarele oči in stari gospod je rekel inženirju, naj začne takoj jutri iskati. Zato pa je Pavel opazil, da je teta Meta vsa prebledela.

Ko se je Pavel spravljal spat, so se tiho odprla vrata njegove sobe in na pragu se je pojavila teta Meta. Oprezno je zaprla vrata za seboj, stopila k Pavlovi postelji ter rekla z drhtečim glasom: «Lepo vas prosim, ne iščite tod zakladov! Saj ste že našli zaklad, Anico!»

«Vi ste vendar zoper najino poroko.»

«Ne. Ne več. Nasprotno, hočem vam celo pomagati, da zlomimo poslednji odpor očeta vaše neveste. Samo nekaj vas prosim: ne iščite zakladov!»

«Ali se bojite, da bi katerega ne našel?»

«Ne bojim se. Vem, da ne najdete ničesar, ker tu ni skrit noben zaklad. To je zmota, legenda. Moj mož je izgubil

vse, ostanek pa je razvrednotila vojna. Nimam ničesar, ne dragocenosti, ne denarja.»

«Zakaj potem ne poveste resnice?»

«Ker nečem nastopati v vlogi revne sorodnice, ki uživa miloščino. Prejšnja blaginja me je razvadila in zdaj sem že prestara, da bi se predruščila. Toda nikoli nisem lagala, niti z besedico nisem omenila zaklada. To je izmišljotina mojega bratranca, ki trdno veruje v zaklad... Prosim, ne uničite me!»

«Dobro,» je rekel Pavel, ki se mu je starka smilila, «toda zakaj niste bolj vljudni z rodbino svojega bratranca?»

«Ker bi potem ne verjeli, da sem bogata. Samo revni ljudje so skromni in uslužni...»

Ko je Anica drugi dan vprašala Pavla, kdaj začne iskati zaklad, ji je odgovoril: «Tega ni več treba. Teta Meta mi je izdala, kje je skrit zaklad vaše hiše.»

«Kje?»

«V mojem naročju!» se je zasmejal Pavel in zaljubljeno objel svojo nevesto.

Ivan Vuk:

REFLEKSI

Dvanajst let je precej dolga doba za dva zakonca, kjer je žena nekoliko preveč živahna, a mož preveč zaupljiv.

Tako se je zgodilo nekemu mojemu znancu, da se je žena zaljubila v triindvajsetletnega mladeniča. On je to opazil, in kakor je vselej, kadar je tako, bil ves nesrečen in razžaljena moška čast mu je v besede polagala stroge sodbe in obsodbe.

«On ali jaz!» je zagrozil.

Ona pa, trmoglava, razvajena, je rekla:

«Saj ni moj ljubček. Prijatelj je. Dober človek. Ti si pa ves dan zdoma, v samem delu, zvečer pa pust. Jaz sem pa še mlada in potrebujem razvedrila.»

«On ali jaz?»

«No, pa on, če že tako hočeš, je rekla kljubovalno. V duši jo je, kajpada, zapeklo, ali kljubovalnost je bila močnejša.

In šla sta narazen. Ona se je izselila.

Ali ni še preteklo šest mesecev, pa sta se srečala. Slučajno ali ne, srečala sta se. Tako na ulici, kakor se srečujejo znanci.

On jo je pozdravil, vljudno, kakor se spodobi kavalirju. Ona mu je odzdravila, nekoliko koketno, kakor je to že v navadi.

Nič nista izpregovorila.

Ali njemu je bila ves dan v mislih.

«Kaj bi bilo, ko bi se sporazumela?» se je vprašal. «Ali bi jo sprejel?»

Glasno je podvomil, celo zanikal. Ali v notranjosti je pritrjevalo in želelo.

Ona pa si je mislila in želela:

«Da bi vsaj kaj rekel. Samo besedo. Eno edino. Da bi videla, ali mu je še kaj zame. Kar vrnila bi se.»

Oba sta čakala z vedno večjim hrepenenjem, da bi se kje srečala.

In tako sta se začela pogosto srečevati. Tudi govorila sta že. Vsakdanje reči, kakor dobra znanca.

Neki večer sta se zamudila na izprehodu. Nekam hitro je potekel čas. Ona je stanovala v predmestju.

«Oh!» se je zavzela, ko je pogledala na uro. «Že devet?»

«Pospremim te,» je rekel on.

«Če ti ni od rok, pa prosim.»

In jo je spremil. Govorila sta in stopala drug tik drugega po predmestnih ulicah. Cesta je bila blatna, zato sta morala precej oprezno hoditi. Prijel jo je za roko, da je laže hodila.

Pred njenim stanovanjem sta se ustavila. Iz torbice je vzela ključ in rekla, ko je odpirala:

«Oh, daleč imaš nazaj. Hvala, da si me spremil!»

On se je prestopil z ene noge na drugo.

«Če me sprejmeš za nocoj, pa ne pojdem nazaj.»

«Oh, ti!» se je zasmejala. V tistem smehu je bilo skrito vriskanje zmage. «Kaj bi pa rekli ljudje?»

On pa jo je zavrnil:

«Glej jo no!... Kaj bodo rekli! Mar nisva poročena?»

Ona ni nič odgovorila, le pogledala ga je molče naravnost v oči. O, ženske razumejo diplomacijo. On pa je vzel ključ iz njenih rok, odprl vrata, stopil v vežo, in ona je molče šla za njim. Potem je on spet zaprl vrata in jih zaklenil...

*

Čez teden dni, ko sta si spet uredila skupno stanovanje, je on vprašal na pol v šali, na pol zares:

«A tisti, no... tisti? Kako pa je s tistim?»

Ona je široko odprla oči:

«Kdo, tisti?... O kom govoriš?»

«No, ne delaj se nevedne. Tisti, saj veš, zaradi katerega si šla.»

«Jaz nisem zaradi nikogar šla. Ti si me pregnal.»

«Ne zavijaj!... Rekla si, ko sem te vprašal: „On ali jaz?“ — on!»

«To vendar ni bilo nič takega.»

«Kaj ni bilo?... Na dveh stolih ne boš sedela.»

«Ti me pa tudi ne boš dolžil!»

In tisto noč on ni spal. Skripal je z zobmi. Ona tudi ni spala. Jokala je od jeze vso noč.

«Zakaj sem se le vrnila!» jo je pekel kes v prsih.

«Čemu sem se ponižal!» si je očital.

Ko sta drugo jutro vstala, se je ona skremženo nasmehnila in rekla:

«Čemu je bil potreben snočnji spor?»

On se je obrnil in pogledal skozi okno ter zamrmral:

«Tvoja trdovratnost te tepe.»

«In tvoji očitki,» je odvrnila ona.

*

Teden dni nato sta bila že spet ločena.

Goriškemu slavčku pesniku Simonu Gregorčiču so v Ljubljani na Napoleonovem trgu dne 8. septembra odkrili spomenik.

Klaus Klausen:

Nikdar več

Isto nove hiše stojе ob kanalu pri mestecu Ypernu, le tu pa tam stoji še kaka baraka vmes. To je novo nastali kraj Bösinghe.

In tesno ob hišah strme stare, sive razvaline v nebo, debeli zidovi utrdb in raztrgane, očrnele stene porušenih hiš. To so sledovi starega Bösinghe, ki ga je uničila vojna.

Starejši mož vodi dečka za roko in se počasi izprehaja po porušenem mestu. Pri jarku, ki še ni do dna zasut, obstojita.

«To so bili hudi dnevi, fant. Tri dni sem ležal tule. Na trebuhu; zakopan. Konserve in municijo so mi pošljali čez tale griček. Tamle, v onile grapi pa je ležal Anglež, ki...»

Mož je pokazal tja.

Beseda mu je obtičala v goltancu.

Kajti v tisti grapi, komaj dvajset korakov proč, je stal drug mož, ki se ga je prav tako deček držal za roko. In tisti drugi mož je razlagal dečku...

«... Nemeц tamle preko, fant moj, je neprestano pazil name. Nisem se smel ganiti. In tudi on ne, sicer bi ga bil prav tako ustrelil, kakor on mene. Vedela sva, da se bo moral eden izmed naju umakniti. To je trajalo tri dni. Sovražila sva se kakor podivjana zver, čeprav je Nemeц tamle...»

Tedaj je pogledal tja. Tudi njemu je zastala beseda, ker je zagledal ob onem jarku moža z dečkom. In ta mož...

Oba sta nepremično strmela drug v drugega.

Potem sta si stopila nasproti. Čisto počasi.

Vsak s svojim sinom ob strani.

Obstala sta drug ob drugem. Pogledi so se križali in se zopet povесili. Dečka sta se zastrmela v svoja očeta, ki sta se tako začudeno gledala.

Molk.

Potem sta narahlo prikimala.

«Dvajset let je že», je rekel eden.

«Da, takoj sem vas spoznal.»

Zopet molk. Spomin vstaja do zadnje malenkosti iz sivine, dogodek trpko preseneča.

«Sovražil sem vas in sem se vas bal.»

«Tudi jaz; sovražnika sva bila.»

«Puške sva imela.»

«Moriti bi se bila morala.»

Obema so se zaostri le poteze na obrazu. Ostro sta se spogledala, kakor da bi še vedno čutila puško v roki, jekleno čelado na glavi, kakor da bi še vedno blato pokrivalo obraz in uniformo, kakor da bi besnela blaznost in strah po možganih, skrb in ljubezen za dom.

Oba sta umolknila.

«Zdaj je pa mir», je menil eden.

«Da», je odvrnil tiho drugi in pogladil svojega fanta po svetlih lasih.

«Vrnil sem se zopet v svojo šolo za učitelja. V Mainz.»

«Jaz pa za inženirja v tovarno za barve v Kent.»

«Tole je moj fant.»

«Tale je pa moj.»

Nenadoma sta iztegnila roke in si jih stisnila.

Dva moža, ki sta tri dni hotela moriti, ki sta se tri dni sovražila, sta se zopet srečala. Oči so jima žarele, svetlo žarele. Potem sta pogledala po svojih dečkih.

«Nikdar več!» je rekel prvi.

«Nikdar več!» je pritrdil drugi.

Potem sta pritisnila svoja sinova nase.

Podala sta si roke. Dečka sta se objela.

Molk, svetel pogled iz oči v oči.

In sta šla narazen.

Čisto tiho.

Še enkrat sta se spogledala. In pomahala.

In se vrnila zopet v svet. V vsakdanjost, v sedanjost.

Eden v Mainz, drugi v Kent.

In ko sta dečka vprašujoče pogledala vsak svojega očeta, sta oĳa, čeprav že daleč proč od Yperna, odgovorila z istimi besedami. Ob isti minuti, z istim utripom srca. Z istim upanjem in enakim prepričanjem:

Nikdar več, sin moj!»

SVINČENI VOJAKI

Zadnji lepi, topli dnevi.

Narava vabi, otroci bi se radi igrali, se sprostiti in zapodili preko travnikov. Toda — treba je svinčenih vojakov. Uro za uro, dan za dnem, teden za tednom, poleti in pozimi čepe v tovarni, vedno med istimi suhoparnimi štirimi stenami in s sklonjenimi telesi, ter izdelujejo svinčene vojake. Bolj ko se nagiba dan, bolj utrujeno jim delajo roke. Udi jim postajajo težki in okorni, svinčeni skoro, kakor pri svinčenih vojaki. Hitrost pa ostane ista. Pač tehnika, mehanika dela.

Svinec je strup za pljuča in telo. Štirinajstletne deklice nosijo že kal bolezni v sebi. Ne vedo za to, niti mislijo ne na to, kako zelo je njih mlado življenje ogroženo. Sploh ne mislijo dosti, ker jim pri mehničnem gibanju rok zaspe misli. Tako korakajo svinčeni vojaki na mizo, vsak dan jih je po nekaj tisoč. V zadnjem času se je izdelovanje svinčenih vojakov skoro podvojilo. Na tisoče otrok se igra

s svinčnimi vojaki, otroci pa, ki jih izdelujejo, se ne utegnejo igrati.

Sploh niso v svoji notranjosti niti otroci več. Poglejte jim samo v obraze! Trudni so in resni. V njih očeh so ugasnile vse otroške radosti. Tudi šoli so že davno odrastli. Igre na cesti in na vrtu so jim tuje. Skrbi imajo, skrbi odraslih ljudi jih teže. Skrbi, da ne ostanejo brez dela.

Svinčeni vojaki.

Ali vedo morda deklice, kdaj bodo pravi vojaki korakali na vojsko? Ali se zavedajo, da bodo morda njih očetje in bratje korakali med njimi? V redu, v vrsti, brez svoje volje. Kakor svinčeni vojaki pojdejo v boj, za smotre, ki bodo le težko kdaj tudi njih lastni smotri. V vetru, viharju in dežju, v mrazu in vlagi se bodo vlačili po brezkončnih, tujih cestah. Njih lastna rodbina bo porušena in sami bodo morali rušiti tujo rodbinsko srečo.

Ta dekleta pa ne bodo več izdelovala iz svinca svinčenih vojakov, temveč kroglice in kroglice, ki bodo namenjene proti očetom in bratom drugih deklic, ki zdaj morda tam onstran kje prav tako čepe med štirimi stenami in utrujene in zagrenjene izdelujejo svinčene vojake. Na mizah, kjer stoje zdaj svinčeni vojaki, bo stalo na tisoče krogel in granatnih luščin, ki bodo vse določene za to, da bodo uničevale življenje.

Ali naj bo res tako žalostna usoda teh deklic in dečkov? Ne, mladina ima pravico do srečnejšega življenja. Dosti se je že morilo in rušilo, mnogo veselja do življenja in dela je šlo že v nič v teh resnih časih pomanjkanja, draginje in brezposelnosti. Pomagajmo mladini, da si pribori srečnejše čase, v katerih bodo otroci do svoje prave zrelosti tudi res pravi otroci, ki si bodo lahko izbrali poklice po svoji zmožnosti in nadarjenosti in bodo lahko ustanovili svojo lastno srečno rodbino!

P.

Od 26. do 28. avgusta 1957 se je vršil v Ljubljani kongres slovanskih mladinoslovcev. Ker se je kongres bavil z vprašanji vzgoje in skrbstva otrok in mladine, utegne zanimati poročilo o kongresu tudi naše žene in matere.

Menda se ni še nikdar toliko govorilo o vzgoji in skrbstvu mladine, kakor se govori v sedanjih časih. Kar vsi so v skrbeh za mladino: nekateri posvečajo svojo skrb zdravju otrok in mladine ter ustanavljajo v ta namen razna društva, lige in druge zdravstvene zajednice, zopet drugi usmerjajo svoje delo na duševno stran, skrbe za moralno oporo mladine in ji nudijo različne vrste razvedrila kot protiutež proti drugim vplivom, telovadna društva pa skrbe, da se mladina telesno utrjuje. Kakšni so nagibi vsega tega prizadevanja in ali rodi vsa ta skrb primerne uspehe, to je vprašanje zase.

Vsemu temu naporu v skrbi, zlasti pa v vzgoji mladine hočejo ustvariti znanstveniki temeljito podlago, ki naj vse to delo smotno usmerja. Ti znanstveniki se imenujejo mladinoslovci. Njih naloga je, da mladino vsestransko proučujejo v vseh dobah in vseh življenjskih okoliščinah. Torej morajo raziskati vse, od česar je odvisen telesni in duševni razvoj otroka, in sicer vse, kar razvoj pospešuje, a tudi vse tisto, kar ga utegne ovirati. To spoznanje je nujno potrebno za vse vzgojitelje, bodisi za učitelje ali za starše. Samo tisti učitelj more biti pravičen svojemu učencu, ki popolnoma pozna njegovo duševnost, ki pozna njegove darove, njegove napake, njegova nagnjenja, ki pozna izvor morebitnih napak in vzroke zaostajanja v napredovanju. Zato ni dovolj, da učitelj sodi otroka po njegovem delu v šoli in po vtiskih, ki jih je tam dobil o otroku, temveč mora iti globlje: spoznati mora tudi razmere, v katerih otrok živi in ki so često huđa ovira njegovemu napredku. Če jih ne more izpremeniti, bo njih spoznanje pripomoglo vsaj k temu, da bo otroka pravično sodil. Tudi to mora imeti vzgojitelj vedno pred očmi, da niso vsi otroci enako nadarjeni ter da so nekateri bolj sposobni za ročno delo ko za učenje, drugi zopet bolj za jezike ko za računstvo.

Prav tako ali pa še bolj kakor učitelj v šoli bi pa morala mati poznati svojega otroka ter poiskati vse vzroke nedostatkov v razvoju in napredku. Tu je posebno važna dedna obremenjenost, o kateri mnogi starši še veliko premalo vedo. Mnogokrat bi bili bolj pravični svojemu otroku, ko bi se zavedali, kje je vzrok.

Vsa ta vprašanja raziskuje mladinoslovje in skuša svoja dognanja staviti v službo resničnega življenja, to je praktičnega dela na vseh področjih vzgojstva, bodisi v šoli, v družini, v vzgajališčih, v obrtniških delavnicah, v poklicnih posvetovalnicah, v specialnih šolah in zavodih za duševno zaostale in drugod. Da ustreza temu namenu, se mora mladinoslovje poglobljati v duševni ustroj normalnega in nenormalnega otroka, v vzroke, ki ovirajo razvoj, v socialne razmere in v vzroke zločinskih nagnjenj otroka in mladostnika. V tem smislu je razčlenjeno mladinoslovje v več panog.

IZ ŽENSKEGA SVETA

Ob pedološkem kongresu, ki se je vršil v Ljubljani zadnje dni meseca avgusta, je bila prirejena zanimiva razstava, o kateri poročamo obširneje na drugem mestu. Radi bi opozorili naše ženske, da ob prepričevalni razstavi češkega šolstva postavi zahtevo po enaki ureditvi našega, da ob znanstvenih ugotovitvah gosp. univerzitetnega docenta Škerla postavi zahtevo po ženskem mladinskem domu. Saj je sramota za ves narod, da prihaja več ko 50% oseh prostotuk iz vrst deklet pod 17. letom. To

je očiten dokaz, kako slaba je pri nas zaščita mladine, zlasti deklet.

Na novinarski razstavi letošnjega velesajma v Ljubljani je bil med drugim razstavljen tudi ženski tisk. Razen ženskih glasil, ki so splošna in stanovska, in raznih praktičnih ženskih listov vidimo, da skoraj vsi večji dnevniki, revije in mesečniki posvečajo ženi posebne priloge ali rubrike. Če vzporedimo razširjenost ženskega tiska z ostalim, vidimo, da so ženski listi še vedno slabo razširjeni, kar priča, da se naše

Ljubljanski kongres slovanskih mladinoslovcev nam je posvetil v marsikatero teh vprašanj, četudi je v celoti manjkalo enotnosti in smotrnosti. Za praktike, to je za starše, učitelje in za socialne delavce so imela pomen seveda v prvi vrsti predavanja, ki so posegala v življenje ter skušala podajati smernice za življenje ali pa vsaj pokazati razmere v vsej njih resničnosti. To so bila predvsem predavanja, ki so obravnavala socialna vprašanja. Da je bilo zanja največ zanimanja med udeleženci kongresa, priča dejstvo, da so imeli predavatelji, ki so govorili o teh vprašanjih, največ poslušalcev. Tu je bilo govora o sociološkem in psihološkem raziskovanju šolskega novince na deželi, o tovarištvu med podeželsko mladino, o okolju obrtniškega in trgovskega vajenca, o vplivu socialnih razmer na kmečkega otroka in o drugih vprašanjih, ki osvetljujejo socialne razmere, v katerih živi sedanja mladina. Posebno smotno je bilo predavanje: O bedi haloške dece in njenih vzrokih. Za naše razmere zelo aktualen in poučen je bil referat o posvetovalnicah za izbiro poklica. Izsledki so se nanašali na razmere v Češkoslovaški in so pokazali, kako daleč pred nami so na tem polju Čehi. Do istega spoznanja nas je privedel tudi drug češki referat o temeljnih vidikih javnega skrbstva za nraštveno ogroženo mladino.

Na kongresu so bili sprejeti tudi sklepi, ki bi prinesli lahko marsikaj koristnega, ko bi se izvrševali: ustanavljajo naj se društva in krožki, ki se bodo temeljito bavili z mladinoslovskimi problemi, n. pr. s študijem otroka v predšolski, šolski in razvojni dobi. Ti izsledki naj se v večji meri upoštevajo pri reševanju praktičnih vprašanj šolstva, socialnega skrbstva, mladinskega sodstva, telesne vzgoje itd. Mladina naj se obvaruje pred političnimi strastmi. S političnim nasiljem naj se ne slabi volja doraščajoče mladine, temveč naj se štiti njena samoraslost. Poklicnim posvetovalnicam bodi posvečena večja pažnja, povsod naj se ustanavljajo strokovno vodene posvetovalnice in naj se vzgoji zadostno število svetovalcev. Obrtnemu in industrijskemu naraščanju naj se posveča več zdravniške, socialne in vzgojne pažnje. Ustanavljajo naj se zobni ambulateriji. Itd.

Ob vseh teh predavanjih, nasvetih in sklepih, ki so šla tu in tam do malenkostnih podrobnosti, a so vsa izražala veliko interesa za mladino, se mora človek nehote vprašati: ali se bo pri vsem tem prizadevanju samo malo izpremenilo tisto, kar je poglavitna ovira razmahu in srečnejšemu življenju dandanašnje mladine — to so socialne in gospodarske razmere, v katerih živi velik del mladine po vseh državah? Poglejmo razmere, v katerih žive desettisoči naših vajencev, ki pogrešajo primerne hrane in najnujnejše zaščite! Govorimo o zaščiti otrok in jih ogledujemo in razčlenjujemo z vseh mogočih strani, pri tem pa mirno sprejemamo zmanjšanje družinskih doklad! Kdo stori kaj za otroke največjih siromakov — viničarjev, ki morajo zajtrkovati alkohol namesto mleka? Kako naj uspevajo telesno in duševno? Izboljšati te razmere — to je temelj delu mladinoslovcev, brez tega zidajo svojo stavbo na peščena tla.

Angela Vode.

ženstvo ne zanima dovolj za svoja vprašanja. Zlasti se to zapaža pri kmetici, ki procentualno najmanj bere od vseh ostalih stanov.

«Društvo hrvatskih književnic», ki se je nedavno ustanovilo v Zagrebu, je pravkar izdalo svojo prvo knjigo. To je roman Zdenke Jušić-Seunikove z naslovom «Svojim putem». Atorica je znana po svojih novelah in romanu «U godini kušnje», ki ga je izdala leta 1953. Matica Hrvatska.

Številne občine v Bački in Banatu so uvedle posebno občinsko tlako za čiščenje in čenjenje vaških ulic in pašnikov. Starejši so to tlako prinesli na svojo deco, na deklice in dečke.

Delo ni težko, njih očetje pa so vendar rešeni neprijetnega in zamudnega dela.

V nekaterih banatskih vasesh so uvedli posebne baletne tečaje za dečke in deklice od desetega leta dalje. Otroci, ki morajo imeti dober posluš in smisel za ritem, se učijo različnih ritmičnih vaj in nastopajo na različnih vaških prireditvah.

Banatske vasi na viden način kažejo svoje bogastvo v opravi svojih žena in deklet. Bogati nakit smatrajo kot razstavljanje dela mladenkine dote. Ne kitijo se pa samo dekleta, temveč tudi mlade žene.

Gospa Anka Vrbanićeva je konec septembra t. l. proslavila 25-letnico svojega umetniškega delovanja. Simpatična igralka je po rodu iz Karlovca. Proič je nastopila leta 1912. v gledališču v Osijeku, malo zatem pa je že bila angažirana v Beogradu. Za svetovne vojne in vse do leta 1921. je študirala na Dunaju in v Berlinu. Po desetletnih študijah se je vrnila v Beograd, kjer še zdaj nastopa. Najboljše njene kreacije so v šaljivih vlogah.

Domače platno in ostali domači izdelki se še vedno prodajajo v Srbiji po razmeroma dobri ceni. Njih trajnostno uspešno konkurira industrijskim izdelkom, ki niso dovolj trpežni za težko kmečko delo.

Marija D. Popovićeva, članica beograjskega gledališča, je umrla meseca septembra. Čeprav ni bila med prvimi igralkami, je vendarle gledališče izgubilo z njo nadarjeno, sposobno in pridno moč.

Američanka Francis E. Klark je obiskala meseca septembra Jugoslavijo in Bolgarijo, da prouči našo humanost. Ministrstvu prosvete je svetovala, da uvede v ljudske in srednje šole humanost kot poseben predmet, kakor je to storila Amerika. Gospa je sama avtorica šolskih knjig za ta predmet. Z našo humaniteto ni prav posebno zadovoljna.

V Parizu je bila slovesno pokopana mlada fotoreporterka, ki je padla v svoji službi na madridski fronti.

Stela Valasievčeva je pred kratkim dosegla nov svetovni rekord v teku na 50 m in je tako potolkla svetovno rekorderko, Čehinjo Mejzlikovo.

Avstrijka Gotlieb, svetovna rekorderka v štafetnem teku in skoku v

višino, je preživela svoje počitnice v Beogradu.

Neporočena dekleta v Angliji zahtevajo od Spodnjega doma, da jim vlada odredi pokojnino po izpolnjenem 50. letu. Za to svojo zahtevo so toliko agitirale, da je neki član parlamenta predložil parlamentu peticijo, ki jo je podpisalo več ko milijon oseb. Ko bi se angleška vlada odločila, da sprejme to zahtevo, bo morala izplačati po 22 milijard dinarjev na leto.

Anglija zaposluje v svoji policijski službi tudi dekleta. Zahteva pa od njih, da imajo za to službo čvrste noge, lepe zobe, zdrave oči, oster pogled, odporno telo, vitko postavo, lep in ljubeč obraz, da niso mlajše od 25 in ne starejše od 34 let, da so dobro odgojene, taktne, prijazne, živahne in obenem stroge, pa da niso višje od 163 cm. Takih zahtev menda nima noben drug poklic.

Za novega ameriškega konzula v Ženevi je imenovana gospa Margareta M. Hana.

Na londonski univerzi je napravila doktorat prava nadvojvodinja Adelajda Habsburška, sestra Otona Habsburškega.

Ga. Agnez Koks, nadzornica angleške telefonske centrale, je pridobila v svoji službi takšno prakso v spoznavanju značajev po glasu, da se je sedaj po 40letni službi posvetila samo znanstvenemu psihološkemu delu.

Ga. Vijajalakšmi Pandit, sestra znanega hinduskega politika Pandita Neru, je postala te dni član vlade v Indiji. To je prva Hinduska, ki je dosegla položaj ministra v Indiji.

Alma Vajt je edini ženski škof na svetu. Seveda je to v Ameriki. Ga. Vajt je pravkar izpolnila 75 let. Po svoji ogromni energiji in neutrudljivi delavnosti je znana po vsej Ameriki. Po njeni zaslugi je zgrajenih v Zedinjenih državah 49 cerkev, 3 kolegiji in 2 radio-postaji. Ona sama je urednica več listov. Kljub svojim letom je še vedno zdrava in čila. V svojem 50. letu se je naučila šofirati, v 56. letu plavati, a v 70. letu je začela slikati.

Amerika, dežela najneverjetnejših dogodkov in najoriginalnejših močností zaslužka, z uspehom uvaja posebno podjetja, v katerih si dame lahko izbi-

rajo kavalirja po lastni želji in okusu. Seveda za plačilo. Če ameriška dama slučajno nima partnerja ali družbe, ona kar telefonira na upravo podjetja in «naroči» spremljevalca: plavalasega, črnega, visokega itd. Podjetje seveda mora poskrbeti, da bo naročeni kandidat ustrezal zahtevam. Ti kavalirji po naročilu so zelo vljudni in izobraženi gospodje, tako da se dama lahko zanese, da ne bo doživela nobenih neprijetnosti.

Soproga Čang-Kaj-Šeka in njen pokret. L. 1932. je začel general Čang-Kaj-Šek delovati za zedinjenje Kitajske. Ob tej priliki je bil objavil svoj program, ki ga je ljudstvo tudi sprejelo. Vendar se ta veliki človek ni oziral na socialna vprašanja svoje dežele, ki so pa bila prav tako pereča kakor politična konsolidacija. Odločilni krogi so zaradi tega izdelali spomenico in jo predložili Čank-Kaj-Šekovi soprogi. Pametna žena je uvidela, da je delo na tem področju res potrebno in nujno, pa je začela s svoje strani vojno s 400 milijonskim ljudstvom in z več ko 1000-letno tradicijo. Osnovala je pokret za prepoved Kitajske in je v petih letih dela res zdramila rumeno cesarstvo iz tisočletnega spanja in pripravila teren za ureditev, neodvisnost in gospodarsko blaginjo svoje domovine. Nedavno je izdala proglas na vsa ženska društva, naj stopijo v skupno zvezo za odpor proti Japonski, in je šla takoj na delo. Ob strani ji stoji vsa mladina, ki jo vodi mlada Kitajka Loh Džej. Ta mlada, komaj 23letna deklica, se je odpeljala v San Francisko, kjer zbira pomoč za svojo domovino.

17letni Danki Heni Kamersgord se je posrečilo preplavati dansko morsko ožino Kategat. Ta morska ožina je med otokoma Jullandom in Zelandom in je dolga 90 km. Mladenka je preplavala to veliko razdaljo brez počitka v 29 urah. Doslej ni mogla še nobena plavalca na svetu preplavati brez odmora tako velike razdalje.

V Ameriki so uvedli posebne pokretne vrtove, ki se vozijo na avtomobilih od enega velikega mesta do drugega. Namen teh vrtove je, da se otroci, ki nimajo priložnosti, da bi šli v naravo, seznanijo z različnimi vrstami rastlin. Pod strokovnim vodstvom obiskuje šoloobvezna mladina dolge aleje rož, grmičevja itd. in se uči prirodopisa.

ZAKAJ SE MOŽIMO

Rekli boste: kakšno nepotrebno vprašanje! Morda boste celo dejali: kako bedasto vprašanje! Ampak prosim, samo malo poslušajte.

Nedavno se je v neki družbi porogljivo govorilo o stremljivem mladeniču, ki je bil brez sredstev, pa je hotel vzeti bogato dekle, da bi si opomogel.

Pogovor je zato krenil vobče na ženitve zaradi denarja in bilo je glasov za in proti. Slednjič je vrgel še prav mlad človek, ki je živahno govoril za ženitve zaradi denarja in proti ženitvi iz ljubezni, tale stavek med nas: «Zakaj bi zamerili moškemu, če hoče priženiti denar, ki bi mu pomogel do kariere in ga rešil skrbi za vsakdanji kruh? Saj se vendar tudi ženske možijo samo zato, da so preskrbljene.»

Ne bom se spotala nad tem. Tu nas zanima edinole zadnji stavek: «Ženska se moži, da bi bila preskrbljena.» Kakšna površnost in kako majhno poznavanje

ženske in ženskega sveta je povedano v teh lahkomišelnih besedah!

Tako me je to zagrabilo, da sem priredila anketo med moškimi: Zakaj se prav za prav ženske možijo?

Rezultat je bil strašen in žalosten. Zlasti ker sem stavila pogoji, naj se v odgovoru ne omenja ljubezen ali naklonjenost. Nekateri so govorili o utrujenosti v poklicu, mnogi, prav mnogi pa o tem, da hoče biti ženska preskrbljena. Vsem tem moškimi bi rekla: Opazujte svojo hčerko ali, če je nimate, katerokoli deklico, kadar se igra s svojo punčko ali podobnim predmetom.

Ta skrb in nega, to oblačenje in pitanje teh lutk... Ali vas to ne sili k opazovanju in premišljevanju?

Mala deklica, ki niti ne sluti svoje poznejše namembe za mater in ni o tem še nikoli slišala, čuti iz sebe same nagon, da skrbi za nekoga drugega. Imeti mora predmet, pa če je še tako majhen, ki ga njena roka ljubeče in skrbeče objema.

Če ste to kdaj videli, boste gotovo

priznali: Me ženske se ne možimo zato, da bi bile preskrbljene. Ne, temveč zato, da smemo skrbeti.

Iz vsake majhne dekle utegne postati prej ali slej žena, ki bo mogla ustrezati temu nezavestnemu, od vekomaj ženskam prirojenemu čutu ter ga izpremeniti v dejansko ljubezen do moža in otrok.

Le preizkusimo na to stran svoje hčerke, sestre, prijateljice! Odstotek nesebične požrtvovalne ljubezni bo zelo različen.

Povsod so med nami razborite ženske. Na te se obračam: Gojite, razvijajte, kjer morete, žensko ljubezen do bližnjega, privzgajajte jo svojim hčeram, če opazite, da je nimajo. Budite jo že v detetu s tem, da mu pripovedujete sočutje budeče povestice.

S tem boste vzgojile ženske, ki se ne bodo možile zato, da se otresejo skrbi za vsakdanji kruh. Možile se bodo zato, da dosežejo svojo najvišjo zrelost: da bodo smele skrbeti za dom ter ljubiti moža in rodbino. —č.

DRUŽINSKA ROMAN

čem sanjajo dekleta?

To je vsekakor težko vprašanje, s katerim so se v vseh časih prizadevno in neutrudoma ukvarjali največji dušeslovci, čisto celo na zelo protisloven način. Zato jaz tega vprašanja ne bom poskušal razrešiti. Saj je toliko deklet na tem svetu — in tako različnih druga od druge! So ošabne, ničemurne in domišljave, ki čakajo princa iz Devete dežele in so kar vse začudene, zakaj da že ne pride s svojimi milijoni, s krasnim avtom in večno ljubeznijo. Je pa tudi mnogo skromnejših deklet, ki bi se prav radi zadovoljile z dokaj manjšim presenečenjem. Če bi na primer vprašali Marguerito Bouline, kaj da si ona želi od življenja, bi vam brž odgovorila: «Saj je vseeno kaj, samo da bi se mogla znebiti doma!»

Njen oče jo je namreč tepel, in ona tega seveda ni marala, oh, nikakor ne.

Pa gospod Hector Bouline nikakor ni bil hudoben človek. Kaj še. Bil je nasprotno včasih celo pravi vzor dobrote. Njegovo plemenito in rahločutno dušo so ti in oni ganljivi dogodki kaj kmalu spravili iz ravnotežja. Malo je manjkalo, da mu nekoč ni prekipelo srce, ko je zvedel, da je neka služkinja umorila svojo gospodinjo, staro bogatinko, in sicer z nekakšnim domačim orodjem, menda s sekuljo ali grebljo.

Neznosna lakota v Hindustanu, o kateri so na dolgo in široko pisali časopisi, mu je povzročila resničen napad ogorčenja. In tisti dan, ko je v živalskem vrtu poginil povodni konj, ker je požrl dežnik, ki mu ga je bil za šalo vrgel v kletko neki mimoidoči lahkomiselnec, se ni mogel zdržati solz. Kakšna škoda, da njegova rodbina ni živela tako daleč proč od njega kakor umorjena bogatinka, stradajoči Hindustanci in poginuli povodni konj! Potem bi mu vsaj ne mogla povzročati vsakodnevnih razdraženosti in neprestanih vznemirjanj, ki so sčasoma utrudila njegovo potrpežljivost in razburkala njegov značaj.

Ne bilo bi mu tudi treba od začetka do konca leta prenašati pritožb, obdolžitev in «tihih tednov», ki so mučnejši od najgorenjših prerokanj. Gospa Bouline, njegova žena, in gospa Fourbu, njegova tašča, sta mu namreč neprenehoma brez zadrege očitali — in sicer precej na glas —, da njun zet in soprog nikakor ni možakar, kakor se spodobi, da zapravi v gostilni večino denarja, ki si ga prisluži s svojo obrtjo (bil je dekorativni slikar), in da je s takimi pogoji pač nemogoče dostojno vzdrževati gospodinjstvo itd.

Ti prizori so spravljali ubogega Boulina v neznansko jezo. Ker je pa bil premalo odločen, da bi se pošteno postavil po robu soprogi in tašči, ki bi se seveda v tem boju krepko vzajemno podpirali, se je znašal nad Marguerito. Ta je bila za svoja leta kaj šibka in poleg tega vedno bolj ali manj česa kriva, kakor se to rado dogaja otrokom, ki se dolgočasijo in si za razvedrilo izmišljajo vselej same nebodijihtruba podvige in vragolije.

Tako je gospod Bouline vsaj lahko nastopal kot sodnik in si izprožal živce. S tem da je klofutal hčerko, je ta strahopetec maščeval svoje samoljubje, ki sta mu ga soproga in gospa Fourbu tako pogosto ranili, in ju obenem kaznoval za njuno sovražno ravnanje.

Priznati pa je treba, da se je včasih malo zaletel. Na primer na predvečer Margueritinega prvega obhajila. Ker se je na to slovesnost pripravljaj z izdatnim popivanjem, ni našel tiste umerjenosti, ki je sodniku tako zelo potrebna,

in je deklici zaradi kdo si ga vеди kakšne malenkosti namesto klasične klofute, ki se je je bil otrok že nekako navadil, prislonil tak silen in neroden udarec s pestjo, da se je zrušila na tla in tulila od bolečine.

Ko se je dvignila, je rodbina vsa prestrašena opazila, da ima Marguerita oteklo oko, krog njega pa deset centimetrov široko modro buško.

Lahko si mislite, kako sta obe dami kričali. Kaj naravni in čisto človeški grozi, s katero ju je navdajal ta «poskus umora» (tako se je izrazila gospa Fourbu), se je pridružilo nekakšno socialno čustvo.

— Nesrečnež! je revskala gospa Bouline. Nisi hotel samo ubiti nedolžno hčerko! Ampak tudi osramotiti vso našo družino! Kakšni pa bomo jutri v cerkvi s tem oteklim otrokom?

Hector se je na mah iztrezil in je strahoma motril nepričakovani učinek svoje surovosti. Preživel je grozno noč: pretakal je solze, ki so bile še strašnejše od onih, ki mu jih je bila izvabila nesrečna smrt povodnega konja. Toda zjutraj mu je padla v neprespano glavo genialna misel. Spomnil se je, da je vendar dekorativni slikar, pograbil je paleto in se lotil popraviljanja hčerkinega obraza. Česa vsega človek ne zmore, kadar mu umetniško navdahnjenje ojačuje očetovsko ljubezen! Čez eno uro njegovi spretni in nežni «popravki» niso samo zabrisali vseh sledov snočnjega udarca, ampak je nekaj dodatnih potegljajev s čopičem celo tako polepšalo in posvežilo dekličina lica, da je bila lepa kakor še nikoli. Po mnenju celega okraja domača fara še ni videla tako sijajne prvoobhajanke. To je bilo seveda za rodbino Bouline pravo zmagoslavje.

No, zdaj ko je vedel Hector za tako priročno in uspešno zdravilo, se mu ni bilo treba nič več zadrževati. Na levo in desno je delil klofute, vmes je brez posebne skrbi lahko zamahnil tudi s trdo pestjo. Kaj bi z nekdanjo opreznostjo? Čemu krotiti jezo? Saj ve, da zadostuje nekaj potegljajev s čopičem, pa je lepota spet vzpostavljena.

In prav ta lepota je nekoč rešila Marguerito. Imela je takrat devetnajst let. Neki večer, ko jo je bil oče, ves poln kesanja, spet sijajno pobarval, je na plesu, na katerem je seveda zbužjala vseobčo pozornost in občudovanje, spoznala mladeniča, ki se je pri priči tako zaljubil vanjo, da je že naslednji teden poprosil za njeno ročico.

Kaj bi še pravil, s kakšnim navdušenjem je dekle sprejelo ponudbo. Saturnin Tarière je bil zelo ljubek dečko, pa če bi bil tudi enook ali grbast, Marguerita bi vendar rada šla za njim, tako se ji je mudilo uteči očetovim klofutam.

Upam, da se čitatelj ne bo preveč začudil, če mu razodejem, da je ubogi gospod Hector Bouline, ki mu je usoda tako nenadoma ugrabila edini dve nasladi njegovega življenja (zdaj ni mogel več tepsti svoje hčere in jo nato lepo preslikati!), takoj po Margueritinem odhodu od kopnenja zbolel in kmalu potem zatisnil svoje umetniške oči.

Margueriti pa je bilo namenjeno, da ne bo mogla nikoli uživati mirnega in sladkega življenja, o katerem je toliko sanjala. Zakaj navdajala je Saturnina s posebno silovito ljubeznijo, polno takih neviht, ki spremljajo oboževanje. Najprej jo je pričel ščipati, potem gristi. Naposled tepsti.

— To je od tolikšne strasti, saj veš, dragica! je zatrjeval. Zadovoljna in celo ponosna bi morala biti, ne pa da se pritožuješ.

Morda bi se bila vdala, ker je bila že navajena klofut. Toda na vso žalost Saturnin ni imel niti pojma o slikanju, tako da ji revček tudi pri najboljši volji ni mogel sproti prepleskati bušk. In Marguerita je od konca do kraja leta nosila obraz poln pisanih podplutb in vzdihovala:

— Pri papanu se to vsaj videlo ni! Prev. d'Artagnan.

Peter Pong:

SREBRNIK

edel sem v kavarni za okroglo marmornato mizo. Zatopil sem se v misli, ker sem imel hude skrbi. Nenadoma sem opazil pod mizo srebrn kovanec za petdeset dinarjev.

Ze v svojih otroških letih sem slišal: če vidiš novc na tleh, stopi čim hitreje nanj. Storil sem tako. Zdaj sem prvič v svojem življenju občutil, kako lepa je ta prislovica. Ne samo lepa, celo praktična. Potem ne more nihče več opaziti, da leži denar na tleh.

Odločil sem se, da bom tako dolgo držal nogo na njem, dokler ne bo moj sosed pri mizi plačal in odšel. Potem šele bom srebrnik pobral in ga spravil v žep. Toda moj neznan sosed ni in ni plačal, kaj šele da bi hotel oditi. Nasprotno, pil je svojo kavo in sanjavo kadil cigarete. Čez pol ure si je naročil konjak. Čez eno uro drugi konjak. Čez pol drugo uro tretjega.

Medtem sem iztrgal iz beležnice listič in jel računati, kaj vse si bom lahko kupil za srebrnik, ki leži pod mojim podplatom. Hotel sem si privoščiti ko-

zarec marmelade, par kratkih nogavic, škatlico «Morava», in če bo še kaj ostalo, na pol trd ovratnik.

Tedaj je moj sosed pogledal pod mizo. Njegov obraz je postal mrtvaško blede. Nervozno je bobnal s prsti po marmornati plošči. Potem je še enkrat pogledal na tla in s sumljivim zanimanjem ogledoval moje noge.

«Kaj pa gledate moje čevlje? So vam mar tako všeč?» sem ga vprašal.

«Ne, toda... veste,» je zajeceljal, «prej je ležal tu spodaj na tleh srebrnik...»

Pripognil sem se, pobral tisto petdesetačo in mu jo pokazal.

«To je bil pač tale?»

«Da.»

«Ste ga mar vi izgubili?»

«Ne.»

«Kaj pa potem prav za prav hočete?»

«Kaj hočete? Našel sem ta denar!»

«Zakaj ga pa niste pobrali ali pa stopili nanj kakor jaz?»

«Veste, hotel sem počakati, da bi plačali in odšli. Vi pa niste hoteli ne plačati, ne oditi. Medtem ste nekaj računali.»

«Da, medtem sem izračunal, kaj si bom kupil za ta denar. Kupil bom kozarček marmelade, par nogavic, dvajset «Morava» in, če mogoče, še na pol trd ovratnik.»

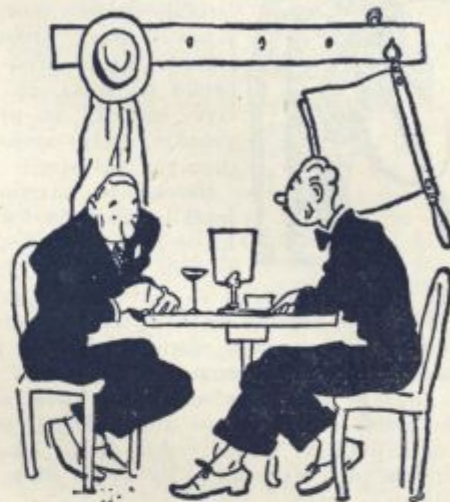
«To pa ni mogoče, gospod! Lahko si kupite kvečjemu marmelado in nogavice, če hočete. Jaz sem hotel namreč na ta račun popiti pet konjakov in si kupiti cigarete. Tri kozarčke sem ga že popil, kar ste morda opazili.»

«Veste kaj,» sem rekel, «denar si lepo bratsko razdeliva. Vi dobite pet in dvajset dinarjev, jaz pet in dvajset, in vse bo v redu.»

«Plačilni! Menjajte, prosim, tole petdesetačo!»

Plačilni je menjal, moj sosed je plačal in šel. Jaz pa sem še malo posedel. Potem sem hotel vtakniti tistih pet in dvajset dinarjev k petdesetači, ki sem jo bil prinesel v žepu s seboj v kavarno. Toda petdesetače ni bilo več v hlačnem žepu.

Pač pa nji primerna luknja zato! Težko je pač dandanes na svetu!

Dominica:

Ko se šef zaljubi

«... gotovo se mi boš čudila. Vkljub svojim častitljivim petindvajsetim letom starosti, vkljub dveletni zaročenski dobi s Henrikom sem zaljubljena. Pa ne v Henrika. Ne. To je ljubezen, nežna in iskrena ljubezen. Ali v tistega drugega sem naravnost zaljubljena, tako zaljubljena, kakor je to mogoče samo spomladi in samo tedaj, če je človek še zelo mlad. Tako sem se spet pomladila! Ne majaj z glavo, draga prijateljica, verjemi, da sem kakor blazna, kajti zaljubljena sem in mimo tega še nesrečno zaljubljena.

Vidiva se vsak dan v zavodu, kjer sem mu dodeljena za asistentko. Skupaj delava na nekem velikem izumu, ki ga bo dvignil še više, kakor je že vkljub svoji mladosti. Njegova pomočnica sem in sem ponosna na to. Na vso moč vljuden je in dober, vendar ne vem, ali mu sploh kaj ugajam ali me ne ceni le zgolj kot svojo tovarišico in sotrudnico. Včasih me pogleda, da mi kar rdečica udari v obraz. Večkrat moram zatajevati solze, da se mi ne udero iz oči, ker se mi vse skupaj zazdi prazno in pusto in si mislim, da tak človek pač ne more nikdar zares ljubiti, posebno pa ne takšne, kakršna sem jaz. Drugič pa sem zopet vsa srečna, da se ves dan smejem in da mi gre delo tako izpod rok, da se sama čudim.

Ne vem, kaj bo iz tega. Če zapazim, da mu ni nič zame, zapustim zavod in pojdem, da me mine ta norost. Ali kaj bi bilo, ko bi le izpregovoril, ko bi me zgrabil in poljubil? Kaj potem? Rada imam Henrika, nerada bi ga pustila, vendar se mi zdi, da bi tudi to lahko storila.

Včeraj mi je rekel: «Ne vem, kako bi bil brez vas! Vaše sotrudništvo mi je tako dragoceno...» Odgovorila sem, ne vem, odkod sem vzela pogum: «Vkljub temu ne mislim več dolgo tukaj ostati. Moram tudi v druge oddelke!» — «Eh, kaj, tisti drugi oddelki,» je rekel. «Ne dam vas, pa jel!» In

danes je stal spet tako za menoj. Naglo sem se obrnila in ga pogledala. Že sem mislila, da me zdaj zdaj poljubi. Ali obrnil se je in odšel iz sobe.

Lily, rečem ti, večkrat mi gre na jok, tako nesrečna se zdim sama sebi. Drugekrat zopet bi objela ves svet. In tako se mi godi že celih pet tednov in pri tem delam od zgodnjega jutra do pozne noči...»

«Pred kratkim pa mi je bila dodeljena mlada asistentka. Ali je lepa — ne morem povedati, vem samo, da je najmikavnejša med ženskami, kar sem jih kdaj videl. In kar mi je posebno pogodu, nikoli se ne šminka. Preprosta je in ljubka. Nebeške oči ima. Takih še nisem videl. Večkrat me pogleda. Takoj moram oditi, da ne naredim kakšne budalosti. Poleg tega mi je pa tako dragocena sotrudnica, da bi brez nje tako rekoč ne mogel delati. V vsem se lahko zanesem nanjo. Na vse misli, ima imenitne ideje in vse, kar dela, dela s takšno razumnostjo, da si je ne upam niti pohvaliti. Ali proti tej ženski sem strahopeten. Morda ljubi koga drugega. Nič ne vem o nji. Zadnjič, ko se ji je nekam mudilo, sem jo vprašal: «Na rendez vous, kaj?» Hudomušno me je pogledala in kratko rekla: «Mislite? Morda.» In je šla. Vsako drugo dekle bi kratko in malo objel. S to sem pa tako rekoč ves dan sam v sobi in si tega ne upam. Tudi je težko, ker sem njen predstojnik. Morda bi se prav zato ne branila. Ali jaz hočem jasnosti. Ni mi samo za to, da jo poljubim. Ona je ženska, ki bi jo vzel in jo hotel vedno imeti pri sebi. Večkrat opazim, da zardi, kadar jo pogledam, in njene roke drhte. Pa si mislim, da me morda vendarle ljubi. Ali drugi dan je njen pogled hladen. Morda bi ti...»

«... ne morem več ostati. Prosila sem za dopust. Dobila sem ga. Danes mu napišem razglednico. Morda mi odgovori...»

«... mnogo je delala in se utrudila. Zaprošila je dopust, ga dobila in se odpeljala. Ne moreš si misliti, kako jo pogrešam. Delo kar ne napreduje. Poslala mi je razglednico. Še tisti dan sem se odpeljal za njo, in od takrat sva zaročena. Najsrečnejši človek sem na svetu. Upam, da boš...»

Ljuba, dekle z gora

Balada v prozi o ljubezni in smrti.

«A Boga miloga!» je vzkliknil siromašni ribič Slavko, ki je v točilnici prečital debelo pismo, ki mu ga je bilo pravkar izročilo dekle s pošte. No, stric Ivo Cvijanović, stari, prebrisan, bogati veletrgovec, ki je pred kratkim umrl tam preko na Reki, ga vendar ni pozabil! Dve jadrnici za prevažanje sadlja in grozdja, ovčjo stajo v hribu in 90.000 dinarjev gotovine!

Slavko je z enim samim požirkom izpil polno čašo težkega rdečega vina, ki se je ponosno lesketalo v svitu električnih žarnic na vrtu, in jo treščil v zid sosednje hiše, da so zažvenketale črepine.

Plačal je zapitek in takoj odšel domov po ozkih, s kamni tlakovanih, vegastih ulicah. Stanoval je pri tujih ljudeh prav na drugem koncu nabrežja.

Zdaj je bil sam v sobi in je koval načrte. Ko se mu je že pričelo dremati, so mu prihajali pred trudne oči vsi znani deklinski obrazi; iskal je in iskal, toda nobena mu ni bila pravšna, nobena se mu ni zdela primerna za mater njegovih otrok...

Nežna, hladna rdečica se je prikradla iz prve plašne jutranje zarje čez hribe, se razlila po sivih bregovih, poljubila speče vasi in spokojno legla na mirno morsk gladino.

Slavko je z ležišča pogledal na košato krošnjo zelene murve, ki je v lahni sapici trepetala pod njegovim oknom.

Ko se je prvič prebudil, je bilo še vse temno in tiho; stara murva se ni ganila. Zato se je še enkrat obrnil k steni in zadremal.

Zdaj se je spet predramil, in preden je odprl oči, je slišal, da drevo že šepeta. Potem je opazil, da postajajo listi vedno svetlejši in da se zibljejo v zgodnjem vetriču.

Bližalo se je drdranje koles. Najprej je zamolklo mlelo po pesku, potem je trdo in glasno drkotalo po kamnitem tlaku. Slavko je razločil kletvice v primorskem narečju, pol hrvatskih, pol italijanskih, zato je takoj vedel, da je to Franjo s svojima mulama in dvokolnico. Pripeljal je bil moko in koruzni kruh. Pred sosednjo hišo se je ustavil in z bičevnikom potrkal na okno. Čez nekaj trenutkov se je okno odprlo in zaspan ženski glas se je jel pogajati s prodajalcem. Denar je zažvenketal — en novc je padel na kamniti tlak in se zakotalil po ulici navzdol. Franjo je na glas zaklel in stekel za njim. Slavko je slišal, kako je stopil na novc in ga s tem ustavil. Gospa se je zvonko zasmejala in brž zaprla okno. Franjo je poknil z bičem. Obotavljajoč se, sta se muli premaknili in kolesa so spet pričela drkotati po tlaku...

Ropot se je bil že izgubil v daljavi. Zdaj se je bližalo klopotanje cokel: Ljuba, dekle, ki je raznašalo mleko in surovo maslo, svež sir in kiselkasto skuto. Klopotanje se je

bližalo njegovemu oknu in se ustavilo pod njim. Zašelestelo je na oknici in Slavko je opazil, da je neka ozka rjava roka položila nanjo dva z zelenimi zeljnimi listi omotana zavitka. Surovo maslo in sir. Trenutek je bilo vse tiho, potem je slišal, kako se je zunaj nekaj pretakalo. Takoj nato se je na oknici spet pokazala roka in položila nanjo lončeno latvico, prav do roba polno penečega se kozjega mleka.

Slavko se je ozrl tja. «Ljuba! Dobro jutro!» ji je zaklical in opazil, da mu je srce utripalo bolj kakor po navadi. Potem je skočil k oknu, ker se je bil nečesa domislil.

«Ljuba,» ji je dejal in se ji nasmehnil, «kako se imaš? V nedeljo sem te videl, ko si šla s svojim ljubim proti cerkvi...»

Dekle je zardelo ko mak. V zadregi je jela nekaj urejevati v košu in je zraven momljala: «Saj vendar nimam nobenega ljubega...»

«Tako?...» je menil Slavko.

Ljuba se mu je smehljala, si zapenjala koš na hrbtu in naglo še povedala, da je mlada bela koza povrgla dva črna kozlička. Nato je v vsako roko prijela velik lončen vrč, prijazno pozdravila in se odpravila navkreber, v hrib, kjer je dobro uro daleč njen oče imel bajto in kozji hlev.

Slavko se je umil in veselo požvižgaval predse. Potem je izpil čašo mleka za zajtrk. Ko je še to in ono uredil po sobi, je stopil pred vrata. Iz sosednjih hiš so se čuli prvi jutrnji šumi; povsod so cepili drva, iz dimnikov se je dvigal modrikast dim.

Pogledal je v hrib in videl bele serpentine izhojene steze, po kateri se je Ljuba med skopim zelenjem vzpenjala navkreber. Lahkonog se je odpravil za njo. Kmalu je s pogledom objel ves široki zaliv pod seboj. Pa je šel hitro dalje, da mu je navzlic zgodnji uri postajalo vroče. Že je bil tako visoko, da je ugledal odprto morje. Toda ni se ustavil, temveč še urneje stopal kvišku. Oči so mu nestrpnost iskale predse.

Nenadoma je od nekod nad seboj zaslišal rezek, tesnoben krik. Pričel je teči. Ko je zavil okrog ovinka, je že od daleč ugledal Ljubo. Čepela je na tleh in srepro gledala na svojo desno nogo. Oba lončena vrča sta razbita ležala na kamniti stezi.

Slavko je došel do nje in videl, da se trese po vsem životu.

«Zmija...» je ječala, «kača me je pičila...»

Nič se ni premišljal. Hitro ji je z nožem dvakrat globoko zarezal ranjeno mesto, da je močno krvavelo. Potem ji je z njeno ruto prevezal nogo.

Dekle je z zaprtimi očmi slonelo na neki skali. Zdaj jo je Slavko brž pobral s tal v naročje in pohitel z njo navzdol, da še o pravem času dobi zdravnika. Medtem ko je tekel, je vprašal Ljubo, kakšna je bila kača, ki jo je pičila, pa mu ni mogla povedati.

Skakal je čez kamne in prodovino, srce mu je bobnelo v prsih in dušilo ga je.

Ko je dosegel polovico poti, se je zdelo, da se je dekle nalahno onesvestilo. Tekel je in tekkel, da se mu je od napora črna delalo pred očmi. Dospel je do prvih hiš. Ljudje so ga osuplo gledali.

Že je stal pred zdravnikovo hišo in pozvonil.

«Ljuba,» je dejal, «sva že tu — Ljuba!»

Prijel jo je za roko.

«Ljuba!» Pogledal ji je v obraz. Zdaj se mu je krčevito stisnilo srce, zakaj videl je, da je dekle mrtvo...

Preo. d'Artagnan.

SREČA HAZARDNEGA IGRAČA

alentin Lavrič je slavil v krogu svoje rodbine zlato poroko. Na vprašanje nekega gosta je odgovoril:

«Vprašali ste me, dragi prijatelj, kaj je bil glavni vzrok mojega življenjskega uspeha.

Okrog sebe sem imel prijatelje, ki so mi pomagali z nasveti, in najboljšo žen-

ska na svetu za soprogo.» Pri tem se je smehljaje priklonil gospe Lavričevi. «Toda če vam hočem povedati kakor mislim, moram reči, da je bila to izpred vsega — moja sreča!»

*

«Zakaj zmerom trdiš, da je bila to sreča?» ga je vprašala pozneje gospa Lavričeva.

Gostje, otroci in vnuki so že odšli.

Sama sta zdaj sedela v prijetno razsvetljeni sobi.

Lavrič je odgovoril, ne da bi se kaj pomišljal:

«Ker ima srečno naključje v mojem življenju važen pomen. Misli si na primer mladega moža na začetku njegove eksistenčne poti. Usoda ga kam potisne in on doseže uspeh.»

«Pa kako je tebi sploh tvoja sreča pomagala?» ga je vprašala gospa Lavričeva. «Menim, da je bila to edinole tvoja zasluga, da si dosegel to, kar si. Neumorno si delal, nikoli nisi lenaril...»

Mož jo je pogledal. Kako malo ve, si je mislil. Kako blizu je bila tragedija, ki bi bila lahko zadela tudi njo — ako bi ne bilo tiste sreče, ki je vse to preprečila.

«Bili so časi,» je začel pripovedovati, «ko bi si bil dal rajši jezik izdreti, kakor da bi ti bil povedal neki svoj greh! Toda po petdesetih letih! Tako dolgo je že od takrat!

Meni je bilo ena in dvajset, tebi pa devetnajst let, ko sva se vzela. Morda se spominjaš, kako so se tvoji sorodniki upirali — in prav so imeli! Bil sem lahkomiseln, izprijen mladenič. Kvarite so mi bile ljubše ko pošteno delo.

Kakor veš, tista mala vsota, ki sem jo imel, se je naglo razkotalila, in kakor veš, nisva preživljala nič kaj prijetnih časov, preden sem dobil prvo službo. Nekoč sem srečal starega znanca, ki mi je povedal, kako bom zanesljivo dobil igro. Bil sem naiven in lahkomiseln; zganjal sem denar, ker ga nisem imel. Takrat nisva imela ničesar, kar bi bil lahko prodal ali zastavil. Res, s tvojim zaročnim prstanom z briljantom bi si bil pomagal, pa se te nisem upal prositi zanj.

Nazadnje, ko se že nisem mogel več ustavljati izkušnjava, sem si izposodil denar iz blagajne svojega delodajalca, gospoda Mirtiča. Prepričan sem bil, da mu ga vrnem, kadar dobim igro.

Toda zmotil sem se — igro sem izgubil.

Kmalu nato je gospod Mirtič poneverbo opazil in moral sem priznati. Poneveril sem trideset tisoč dinarjev. Že sem se videl v ječi, videl sem uničeno tvoje in svoje življenje. Vedel sem, da

mi gospod Mirtič ne odpusti. In tedaj se mi je nasmehnila sreča! Mirtič me je res trdo prijel, a omogočil mi je, da se z njim poravnam. In veš, zakaj? Mirtiča je takrat slučajno doletela sreča — nekdo mu je nepričakovano poslal trideset tisoč dinarjev. Ali hočeš še trdit, da to ni bila sreča? Mirtič me ni odpustil iz službe, moral sem mu pa odplačevati po tisoč dinarjev na mesec. Velika luknja v mojem mesečnem proračunu!

Takrat bi se bil dal rajši mučiti, kakor da bi ti bil povedal, kaj se mi je primerilo. In da bi opravičil mesečni odbitek, sem si izmislil pravljico o prijatelju, ki je bil v hudi denarni stiski. Ti takrat sploh nisi izpraševala ter si se s tem sprizajnila.

Misel, da imam dolg in da moram biti hvaležen Mirtiču, me je izpodbujala k večji delavnosti. Za to, kar mi je dobrega storil, sem mu hotel dokazati, da res nisem tako zanikrni človek. Prvič v življenju sem delal do utrujenja. Čez nekaj časa mi je delo prešlo v navado in potem v potrebo in radost.

Gospoda Mirtiča je moja marljivost vidno veselila in zadovoljen je bil, da mi je takrat omogočil, da se poboljšam. Kmalu me je povišal in nato sem napredoval, dokler se nisem povzpел tja, kjer sem zdaj. To je bila moja sreča ali pa srečna usoda — reci temu, kakor hočeš.»

«Tega ne pripisujem niti sreči niti srečni usodi», je tiho odgovorila gospa Lavričeva.

Potem je vstala, stopila k svojemu možu ter ga nežno poljubila.

«Zdaj ti bom pa še jaz nekaj povedala. Ne vprašuj, kako sem zvedela za

tvojo poneverbo, ampak vedela sem zanjo.»

Gospod Lavrič je ostrmel.

«Ti si to vsa ta dolga leta vedela?»

«Sem, dragi!»

«Pa zakaj mi nisi nič rekla?»

«Mislila sem, da je bolj pametno tako. Precej boš razumel, zakaj. Poznaš tale prstan?» Snela je s prsta svoj zaročni prstan.

«Poznam», je nestrpno odgovoril gospod Lavrič.

«Nikoli nisi opazil, da je to le navadna imitacija mojega zaročnega prstana. Dala sem zanj nič več in nič manj ko dve sto dinarjev. Prodala sem pristni prstan takrat, ko sem si pri svojih sorodnikih izposodila znesek, ne da bi bili vedeli, čemu ga potrebujem.»

Dragi, nenadejano srečo gospoda Mirtiča sem zakrivila jaz. Tistih trideset tisoč dinarjev je bilo mojih. Šla sem k njemu, ko sem zvedela, kaj si storil. To je bilo, še preden je odkril poneverbo. Pregovarjala sem ga, dokler se ni odločil za moj načrt. Tisoč dinarjev, ki ti jih je odtegoval, je pošiljal meni in z njimi sem svojim sorodnikom odplačevala dolg. Vedela sem, da bi se ti zanašal na nas, ako bi bil vedel, da je prišla pomoč od mene ali od moje rodbine, in tega nisem hotela. Zato ker te je tvoja hvaležnost do gospoda Mirtiča silila k izpolnjevanju tvojih dolžnosti, k delu! No, kaj praviš zdaj o sreči? Ali je bila res samo tvoja prislovična sreča, ki te je privedla tja, kjer si zdaj? Povej, kaj je bilo to?»

Lavrič je vstal in se sklonil k svoji ženi. Objel jo je in ji poljubil roko.

B. D.

Veselje otrok 'na velesejmu'!

«Pokličite številko Central 2105!» — je napisano na listku. Voznik sam od sebe rad povrne škodo, ki jo je prizadejal lastniku kolesa s svojim avtom.

Ko bi še živel stari veliki modrijan in cinik Diogenes, ki je vse svoje življenje z lučjo zastoj iskal poštenega človeka, bi njegovo prizadevanje zdaj ne bilo tako brezupno. Ko bi prebival nekaj časa v Kodanju, v prestolnici Danske, bi dobil na tisoče ljudi, ki jim je poštenost tako prirojena kakor njih plavi lasje in modre oči.

To se zdi sicer bajka, pa vendar ni. V mali obmorski Danski naletite še zdaj povsod na čudovito človeško zaupljivost, saj ta narod že nekoliko rodov ni občutil resnejših stisk in si je zato ohranil svojo posebnost. Svetovna vojna, ki je zahtevala na milijone človeških žrtev in je popolnoma opustošila cvetoče pokrajine, mesta in vasi, je prizanesla s svojimi grozotami nevtralni Danski in ni spravila niti danskega gospodarstva z ravnovesja. Na Danskem se tudi niso pojavile demoralizirajoče posledice vojnih let. Širno morje obliva harmo-

nično ta mali otok, na katerem opravlja vesel narod z življenjsko modrostjo svoje vsakdanje opravilo, narod, ki ga vse spoštuje zaradi njegove gostoljubnosti, kremenitega značaja in zlasti še zaradi nenavadne poštenosti.

Kolesar prisloni svoje kolo ob rob pločnika. Ko se lastnik čez nekaj ur vrne, je kolo še zmerom tam, toda to ni več kolo, ampak samo še razvalina. Avtomobil, ki je vozil preblizu pločnika, ga je s prednjim delom zmečkal. Voznik pa ni pognal, ampak je ustavil, napisal nekoliko besed na košček papirja in ga pritrdil na vodilo poškodovanega kolesa. «Ring til Central 2105!» (Pokličite številko Central 2105!) — je čital lastnik razbitega kolesa in je vedel, da mu bo voznik sam od sebe povrnil vso škodo.

Pozabljivec je vrgel v nabiralnik pismo brez znamke. Povsod drugod mora naslovnik plačati zato poleg redne poštnine še kazen. Na Danskem je to drugače. Ondi prilepi pošta sama na pismo znamko. Odpošiljatelj dobi nato od pošte vljuden dopis tele vsebine: «Prepričani smo, da niste namenoma poslali pisma brez znamke, zato smo nalepili na pismo znamko mi. Prosimo vas, da nalepite vrednost v znamkah na priloženo karto in jo vržete v najbližji nabiralnik.» Pošta prav za prav

Gospodična je pozabila denarnico. Sprevodnik ji da vozni listek na upanje.

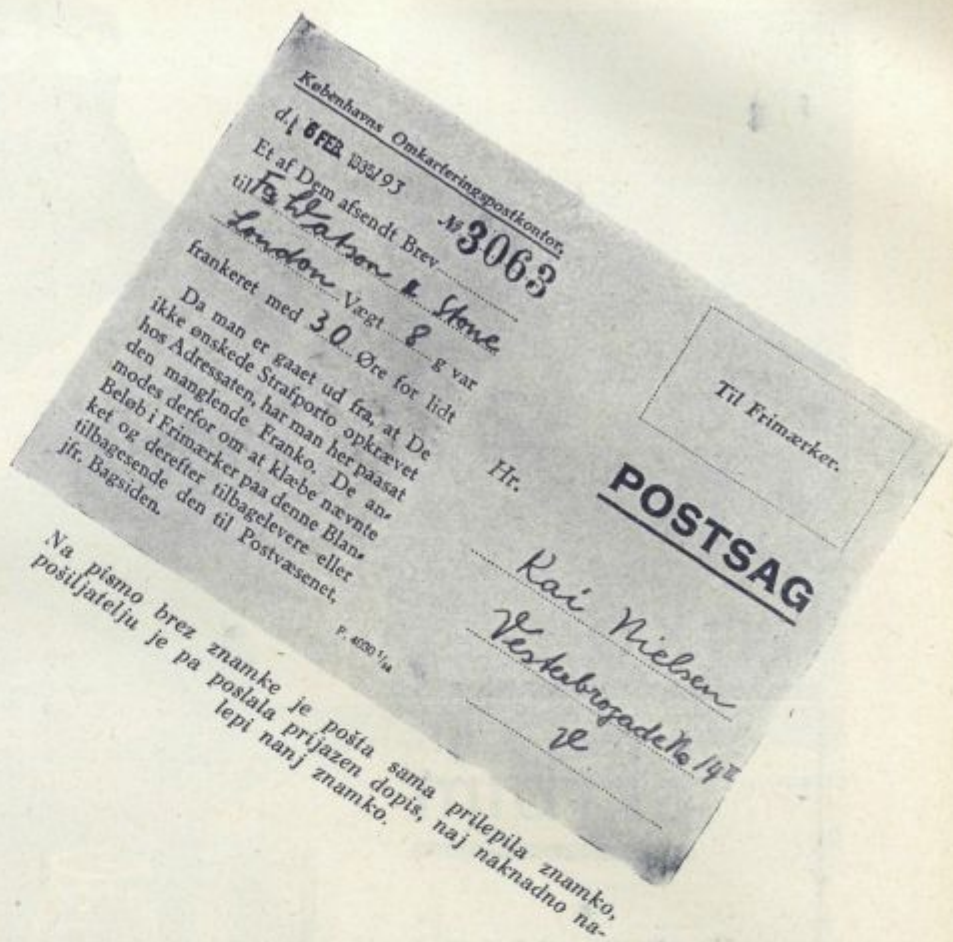
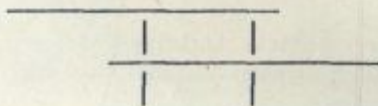
Prodajalec časnikov sedi brez skrbi pri kosilu, medtem ga pa nadomestuje na stojnici njegov klobuk.

ne more prisiliti pošiljatelja, da bi plačal poštnino, toda danska poštna uprava ve, da bo dobila poštnino povrnjeno.

Potnik na električni železnici opazi, da je pozabil denarnico doma. Povsod drugod na svetu bi moral na prvi postaji izstopiti. Na Danskem takih drakoničnih odredb ne poznajo. Sprevodnik da pozabljivcu vozni listek na upanje. Potnik plača potem svoj dolg na ravnateljstvu električne železnice. In v devetdesetih primerih izmed sto so ti listki že naslednji dan v redu plačani.

Na vogalu ulice stoji od zore do mraka prodajalec časnikov, naj gre dež ali pa sneg. Točno opoldne pa gre h kosilu. Časnikov pa ne vzame s seboj, ampak jih pusti na stojnici, poleg njih pa svoj klobuk in nekoliko drobiža, in tako gre kupčija brez njega v redu dalje. Kupci prihajajo in odhajajo, si jemljejo časnike in mečejo denar v klobuk. Prodajalec časnikov pa lahko medtem v miru pojé, nihče ga ne bo okradel ali ogoljufal.

V malem danskem kraljestvu s tremi in pol milijona prebivalci poštenost ni puhla beseda, ampak je napisan zakon in nekaj samo ob sebi razumljivega, čemur se mora tujec ne-
prestano čuditi.

Postrezi si sam! Lastnica cvetličarske stojnice nima niti najmanjšega jamstva, da ji bo kupec, ki si bo sam postregel, tudi plačal. In vendar zaupa svojim rojakom in se malokdaj zmoti.

Kako

skrbim

za svoj

dežnik

Uboji dežnik, kako pogosto te tvoja lastnica, ko pride domov, trešči v kot, kjer obležiš ves zanemarjen in pozabljen do prihodnjega dežja! In vendar si si zaslužil nežnejše ravnanje, saj si jo ob deževnih dneh zvesto ščitil in zakrival pred nalivi. Poleg tega si pa še tako skromen v svojih zahtevah, kajti lahko te je negovati in nobenega truda ni treba, da ti ohranimo prijetno zunanost. Samo nekoliko popaziti moramo, da te obvarujemo škode, če je pa že storjena, da jo nemudoma popravimo.

Če postavimo zaprt moker dežnik v lijak, da se odteče, se ne smemo bati rjastih prog, ki jih pusti potem železje na blagu. Vendar ga moramo, ko se odteče, razpeti in postaviti kam, da se lahko popolnoma posuši. Nikakor ga pa ne smemo razpeti do kraja, da se tkanina preveč ne nategne in da se zato ne prične prezgodaj trgati. Če se pa blago na zgibih že po dolgem para, moramo pretrge nemudoma zakrpati, dokler niso še preveliki. Zakrpamo jih z ostanki svile, ki naj bodo v barvi podobni preobleki dežnika in prirezani natanko po velikosti lukenj. Te svilene prirezke pomažemo s tekočo gumo, jih pritisnemo na notranji strani razpetega dežnika na raztrgana mesta in prilikamo z vročim, a ne žarečim železom, da se nam zaplate in preobleka ne pripalijo. Namesto svilenih krp lahko uporabimo tudi črn izolirni trak ali pa taftni obliž v ustrežajoči barvi, kar oboje kupimo v drogeriji.

Dostikrat poškodujejo preobleko dežnika zarjavele šibice, ki jih zlasti na vrhu in v sklepih rada načne rja. Kadar vidimo na železju rjave lise, je najbolje, če jih pomažemo s

čopičem, ki ga pomakamo v navadno olje. Ravnati pa moramo jako previdno in pazljivo, da ne spravimo v blago mastnih madežev. Zato naj bo dežnik pri tem delu popolnoma razpet in naj tako ostane, dokler se ne prepričamo, da je vse olje do zadnjega izhlapelo.

V kotu Vam stoji dežnik, ki Vas spravi ob dobro voljo vselej kadar ga zagledate. Lep je še in ves cel, pa vendar neuporaben. Da le malo močnejše dežuje, pa že prši in kaplja skozi njega, da niste skoro nič manj mokri od svoje prijateljice, ki je svoj dežnik pozabila doma. Temu pa lahko odpomorete na kaj preprost način. Razpnite dežnik in ga dobro napojite z raztopljenim parafinom. Ko se plast posuši, je dežnik spet gost in nepremočljiv.

Grd vitez imajo tisti dežniki, katerim so popustili šivi na robu, kjer so blagovni vogali speti s koščeniimi kvačicami na konce železnih šibic. Kadar jih odpremo, se preobleka zgrbanči in dežniki pokažejo rebra; če jih pa nosimo zaprte, visijo od njih krpe blaga kakor trioglate vrečice. Pogosto hodimo mesece in mesece s tako izdelanimi dežniki na ulico. To bi nikakor ne smelo biti. Zato moramo takoj, ko opazimo odtrgan vogal, s trdnimi, nevidnimi vbodi skozi kvačico in okoli železne šibice prišiti preobleko nazaj in oviti svileno nit še nekolikokrat krog vse kvačice, da bolje drži.

Taki in enaki popravki koristijo vnanjosti in trajnosti dežnika. Prenovljen in pomlajen nam služi spet s staro zvestobo in zanesljivostjo.

H.

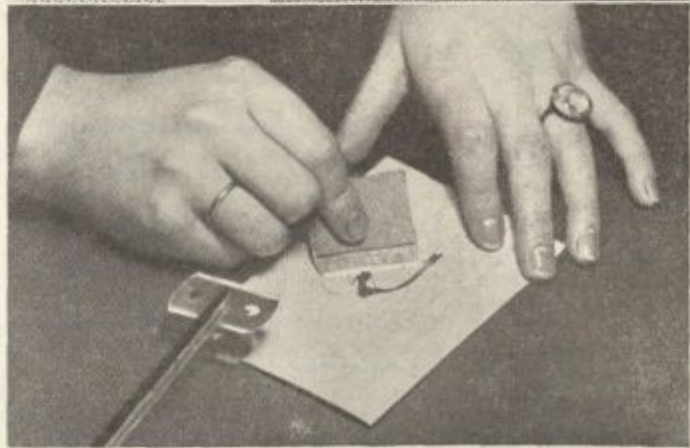
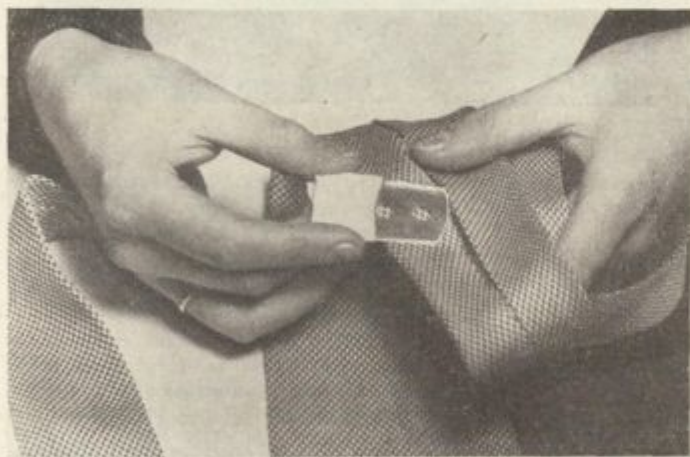
Ne zametujte starih britvic!

Gospa Mira hodi s čudno zaskrbljenim obrazom po stanovanju. Kako bi tudi ne! Zjutraj je namreč njen preljubi, a tudi strogi mož iztaknil pravo zaklad britvic. Pa ne novih, uporabnih, ki mu jih je morda namerabala podariti za god ali pa za božič. Kaj še! Same stare, že skrhane in neuporabne. Vse tiste, ki jih je on že zavrgel, je spet izvelkla iz zaboja in jih lepo skrbno shranila. In zakaj? Tega niti sama ni vedela prav povedati.

In zdaj si mora do večera izmisliti vsaj tri pametne načine, kako bi se dale te nesrečne britvice še uporabiti. Sicer da ji bo s prav temi preklicanimi britvicami obril njeno ljubko dečjo glavico prav na «balin».

Kaj si je izmislila gospa Mira, Vam nazorno prikazujejo te slike. Če si jih dobro ogledate, Vam ne bo težko uganiti, komu so britvice služile: ali njemu ali njej, ali je bila ostrižena na «balin» ali ne.

Slika 1. Britvico s pridom uporabimo za paranje. Da jo pri tem laže držimo in da se ne urežemo, ovijemo spodnjo polovico z močnim trakom.

Slika 2. Večje tintne madeže, ki jim radirka ni kos, z lahkoto odpravimo z britvico. Vtaknemo jo med močan papir ali pa v precep svinčnika.

Slika 3. Madeže, ki jih s čiščenjem nismo mogli spraviti iz lesenih tal, prav lahko oskobljamo s starimi britvicami.

Slika 4. Tudi madeže od oljne barve najlaže odrgnemo s šipe z britvicami.

Slika 5. Še celo v kuhinji jih lahko uporabimo za strganje korenja in peteršilja.

Špinača enkrat drugače, kakor smo je vajeni

Izmed vsega sočivoja in vse zelenjave je najbolj zdrava špinača, in sicer za odraslega kakor za otroka, za slabokronega kakor za okrevajočega, za zdravega kakor za bolnika. Vse to ve gospodinja. Ve pa tudi, da njenemu možu in njenim otrokom ni dovolj, če je ta ali ona jed posebno zdrava in redilna. Njim se hoče predosem izpremembe in raznoličnosti, sicer je treba sklade neizpraznjene odnašati z mize. Vsem tistim, ki jim je v veselje, če presenetijo družino z novo jedjo, je namenjen ta naš recept.

Potrebujemo: 1 kg špinače, nekoliko paradižnikove mezge, 15 dkg kuhane

Pravilno varčevanje

«Torej dobro, bomo varčevali», je rekla nekega dne gospa Ida in začela svoj sklep takoj uresničevati.

Skuhala je kosilo kar za dva dni, tako da ga je bilo treba drugi dan samo pogreti, znižala je postrežnično mezdo, ni več kurila sob, odtegnila je možu zvečer vrček piva, odpovedala časopis in kupila namesto nameravanih dragih čevljev par prav po nizki ceni. In ker je bila ravno razprodaja, je izrabila redko priložnost in kupila ducat ženskih nogavic za smešno ceno, češ da ji dve leti ne bo treba kupiti nobenih nogavic več.

Že čez nekaj dni se je vnel prvi domači prepir zaradi hrane. Vda si je nakopala nahod v mrzlem stanovanju, postrežnica je postala godrnjava in je opravila le polovico dela in mož je rekel: «Pojdem še malo na izprehod.» Izprehod se je končal v gostilni, kajti mož

je hotel izpiti svoj vrček piva in prečitati časopis. Iz enega vrčka so seveda zrastle trije.

Pri čevljih, ki si jih poceni kupila, so se podplati v treh tednih raztrgali in nogavice so ležale še po treh letih nedotaknjene v omari. Njih barva se je prelivala v tako nemogočih otenkih druga v drugo, da jih ni mogla več obleči.

Gospa Ida je napačno varčevala.

Neka druga gospa je pa varčevala pravilno, ko je spoznala, da mora. Odvila je žarnice, ki so porabljele mnogo električnega toka, in jih nadomestila z bolj ekonomičnimi, hodila je sama na trg, uvedla je brezmesne dneve itd. Varčevala je pri nakupu čevljev s tem, da je kupila vselej dražje, toda dobre kakovosti; mož si je moral izbrati za novo obleko vsakokrat najboljšo blago, ker je najbolj trpežno.

Kar je prihranila, je dela na stran in se ni dotaknila tega denarja — kakor da ga sploh ni! In glej, ko je prišlo poletje, ga je uporabila za nakup kuriva za zimo, ki je v tem času najbolj poceni; pozimi je devala denar, ki ga je bila prej vsak mesec izdala za kurjavo, spet na stran, in poleti je bilo že omogočeno potovanje k morju. Vidite, tako je treba varčevati.

gnjati, žlico presnega masla ter nekoliko drobtin, soli in muškata.

Otrebljeno in oprano špinačo skuhamo v slanem kropu, jo odcedimo in sesekljamo. Nato dodamo nekoliko razbe-ljenega masla in toliko drobtin, da se zmes zgosti. Nazadnje vmešamo še polovico sesekljane gnjati. Zmes denemo v pomazan in z drobtinami posut pudin-gov model in jo kuhamo tri četrt ure v sopari. Kuhano zornemo na krožnik, polijemo z gosto paradižnikovo omake in obložimo z vencem sesekljane gnjati.

Varčevanje je umetnost in mora imeti tudi pravi smoter. Mož, ki samo jemlje in nič ne daje, ki varčuje samo zaradi denarja, si nakoplje ne samo sloves skopuha, temveč je tudi nespameten, ker ne bo nesel nič s seboj, kadar bo moral s tega sveta.

«Ne vem, kako ti delaš», je rekla mlada dama s poklicem svoji tovarišici. «Ne zaslužiš več ko jaz in daješ doma toliko ko jaz! In vzlic temu si lahko privoščiš marsikatero zabavo, potuješ v počitnicah, jaz pa nimam nič od življenja.»

«Jaz si pač vse lepo razdelim», je menila tovarišica.

«Saj jaz vendar tudi varčujem», je rekla ona druga, stopila v slaščičarno in si privoščila slaščic, kolikor je prenesel želodec.

Umetnost varčevanja je ženska umetnost. Če mož preveč varčuje, se zdi to malenkostno ali pa si nakoplje celo glas stiskača.

Razen tega pa je vendar žena tista, ki mora z gospodinjskim denarjem ne le izhajati, ampak je dobro, če ima tudi nekaj prihrankov, ker se ne ve, kaj se danes ali jutri lahko zgodi. Prav tako naj mati tudi svoje otroke uči umetnosti pravilnega varčevanja. B.

SVEŽE SADJE ZA BOŽIČ

1. Lepo, izbrano sadje skrbno zbrišemo.

2. Sadeže previdno pomakamo v tekoči parafin.

3. S parafinom preotečeno sadje shranimo v zaboj med oblanicami.

posodo parafin in ga raztopite. V to raztopino pomakajte pripravljene sadeže, in sicer na ta način, da jih držite za peclje. Raztopina mora sadež popolnoma pokriti. Nič ne sme ostati neprevlečenega, ker bi sicer sad začel gniti. Tako storite z vsem pripravljenim sadjem, ki ga potem prav previdno polagajte na krožnik ali pa na desko. Ko je plast parafina na sadju popolnoma suha, zložite sadeže lepo v zaboj med oblanice, in sicer spet tako, da jih previdno prijemate za peclje. Zaboj shranite na suhem in hladnem prostoru. Parafin je brez vsakega vonja in okusa in zato prav nič ne vpliva na okus in aromo sadja.

Kadar bi sadje radi prinesli na mizo, ga vzemite iz zaboja in ga skrbno zbršite, potem ga pa lepo zložite v primeren košek ali skledo in nazadnje okrasite še z zimskim zelenjem, s smrekovimi vejicami ali pa s pisanimi trakci.

Katera izmed nas še ni ob pogledu na poletno sadno bogastvo vzkliknila: «Ko bi mogla vsaj malo, vsaj nekaj vsega tega bogastva ohraniti do božiča! Kako bi zavriskali otroci, kako bi ostrmeli gostje, ko bi na sveti večer ali na Silvestrovo postavila na mizo košek svežega sadja: češenj, sliv, mirabel in ringlojev.

To pa ni nič tako nemogočega, celo na prav preprost in poceni način se Vam ta želja lahko izpolni. V drogeriji kupite kos parafina. Potem pripravite sadje. Najprimernejše so češnje, slive, mirabele, ringloji in pa hruške. Izbrati pa morate lepe, povsem zdrave in nepoškodovane sadeže, ki morajo vsi imeti peclje. Sadje s čisto krpo dobro zbršite in zdrgnite. Potem denite v primerno

Nekaj o čaju

Gospa Marnova kupuje najdražje vrste čaja, pa vendar nisem pil pri njej še nikoli tako dobrega kakor pri gospe

Kotnikovi, o kateri vemo, da kupuje srednje vrste čaj. «Najdražjih vrst bi si jaz niti ne mogla privoščiti,» pravi gospa Kotnikova, «pa saj tudi ni treba, zakaj prijetni okus čaja je odvisen največ od tega, kako ga pripravimo.»

Veliko je odvisno tudi od vode. V krajih, kjer ima voda premalo apnenca v sebi, ne bo čaj nikoli posebno dober.

Za skodelico čaja vzemimo kavno žličko čaja, a to je že dosti; dve žlički zadostujeta za tri skodelice. Pet reči je pa važnih:

1. Voda sme pri vrenju samo enkrat zavaloviti.

2. Čajnik mora biti prej ogret.

3. Najprej nalijemo na čajne liste samo toliko vrele vode, da so pokriti, potem počakamo pet minut in šele nato dolijemo čajnik.

4. Ne nalivajmo več vode, kakor je gre v pripravljene skodelice.

5. Ko nalivamo čaj, vrzimo najprej sladkor v skodelico, nato nalijemo mleko, če hočemo mleko, in šele potem čaj. Tako nam bo tudi preprosta vrsta dala izboren čaj.

Pariške modne brzojavke

PATOU prinaša nove barve: bleu armure, rouge florentin. Jopice popoldanskih kostumov imajo reverje iz krzna srebrne lisice in z enakim krznom obrobljena krila.

LUCILLE PARAY predstavlja: žametaste kostume s satinastimi bluzami, šerpe in oblačila iz medlega in bleščečega satina.

PIQUET priporoča: volneno blago, sestavljeno s čipkami. Večerne obleke so spredaj kratke, zadaj pa segajo do členkov. Lamé je primeren za popoldanske obleke.

MARTIAL ÈT ARMAND razkazujeta: Večerne obleke iz chantillyjskih čipk, ozaljšane s poveščenim blagom. Za popoldne je v modi karirasto blago.

PAQUIN ustvarja dragoceno blago, bleščičaste vezenine (Flitterstickereien), plašče iz srebrnih lisic, s krznom podložena ogrinjala za potovanje in šport in barvane polarne lisice.

GASTON zaljša večerne obleke s pisanimi tvezmi, pošitimi z bleščicami.

FRANCEVRAMENT neguje egiptovski vpliv, bodisi črto, bodisi vezenino. Za čajanke predpisuje obleke z jopicami iz tiskanega lameja. Izdeleje angleške obleke s kratkimi jopicami in perzijske plašče z usnjenimi našitki.

NINA RICCI opremlja večerna in popoldanska črna oblačila s srebrnimi in zlatimi lavorjevimi listi. Za cesto pa priporoča angorske obleke, tudi progaste, h katerim se poda plašč, ki je podložen z blagom, iz katerega je obleka.

MAINBOCHER preseneča s kratkimi večernimi oblekami iz moara in tafta. Za vsak obraz pa niso tančice iz tila, ki imajo uvezene obrvi in obliže.

BRUYÈRE stilizira orientalske motive: turban in celo vrečaste hlače. Plašči in jopice imajo tri vrste gumbov.

ROSEVIENNE našiva na satin pozlačeno usnje in žamet in razkazuje obleke iz tila z velikimi rožami.

ROCHAS družni modrozeleno barvo s karminastordečo, rjastorjavo s črno, svetlomodro z vijoličasto. Jesenski kostumi imajo nenavadno kratke jopice, cocktailske obleke pa pisano bleščičasto vezenino.

T. R.

«Parisienne» se imenuje tale obleka iz črnega volnenega blaga. Ruši iz plisiranege belega organdija ji dajo posebno lep in dragocen izraz, ki ga ličen klobuček, okrašen s cvetjem, še posebno poudarja

Spet se bo treba

topleje obleči

Komplet, sestavljen iz dolge jopice in gladkega krila. Za jopico potrebujemo približno 2.55 m raskavega volnenega blaga, za krilo pa 1.20 m gladkega temnega blaga; oboje pa mora biti široko po 130 cm.

Eleganten kostum iz diagonalnega blaga. Jopica ima spredaj posnetke, ki segajo zgoraj do žepov. Krilo je zadaj popolnoma gladko, spredaj ima pa na vsaki strani po eno prešito votlo gubo. Za kostum je treba 2.85 m blaga, širokega 130 cm.

Kostum z ohlapno jopico ima gladko krilo, ki ima spredaj v sredini votlo gubo. Spodnji, ohlapni del jopice je prišit na naplečnik. Žepi so našiti. K takšnemu kostumu se poda vsaka moderna bluz. Blaga je treba 2.60 m, če je 130 cm široko.

Sportni plašč iz belega volnenega blaga, okrašen z zadrgami temnejše barve. Zanj potrebujemo 2.90 m blaga, širokega 140 cm.

**Ohrani
svoje zobe
vse življenje
zdrave!**

Mnogokateri izgubi prerano svoje zobe, ker jih ni pravilno negoval. Danes se še veliko premalo pazi na nevarni zobni kamen, ki razmaja zobe, da radi tega pogosto izpadejo. Da ostanejo zobje trdni in zdravi, skrbi Sargov KALODONT.

V Jugoslaviji je Sargov KALODONT edina zobna pasta, ki vsebuje sulforicin-oleat dra Bräunlicha. Odpravlja polagoma vendar zanesljivo zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

SARGOV

KALODONT

**proti
zobnemu
kamnu**

★ Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

NOVOSTI ZA SONČNO JESEN *

Praktična obleka iz svile ali iz kakršnega koli blaga. Pri štirioglati vratni izrezi se vidi živoobarona ovratna ruta. Za vsa obleko potrebujemo okoli 450 m blaga, če je 80 cm široko.

Iz sukanca pletena obleka s pasom iz ličja (raflje), ki ima za okras vezene zvezdice. Bluza se zapenja z gumbi iz biserne matice. Takšna obleka je zelo pripravna za službo ali pa za počitnice.

Sportni plašč iz kamelne dlake. Pas je iz temnejše kože.

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehko. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREME in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušano in znano LILAS DE CREME.

Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

*Preprosti, pa vendar
elegantni kostumi*

Kostum iz togega lanenega platna je sestavljen iz obleke in iz kratkega bolera, ki ga priporoča najnovejša moda.

Elegantna obleka z jopico je iz volnenega blaga in okrašena s temnejšim ali pa s svetlejšim odtinkom iste barve.

Kostum iz volnenega blaga ali iz soile. Plisirana bluza in reverja jopice sta iz belega krepa.

Obleka za 15letno deklico iz umetne soile ali pa iz volnenega muslina. Pas je pomaknjen visoko navzgor; krilo pa je v pasu brez prereza. Blaga potrebujemo 2,50 m, če je 94 cm široko.

Obleka za 16letno deklico iz pisane umetne soile. Krilo je sešito iz štirih pol, to je prednje, zadnje in dveh stranskih. Okras je iz belega batista. Blaga potrebujemo 3,20 m, če je 94 cm široko.

„Veramon je moderno zdravilo, ki hitro olajša bolečine. Ozdravlja, a ne škoduje.“

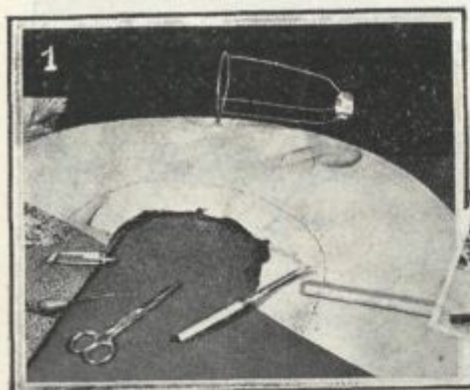
VERAMON
Schering

Cevke z 10 ali 20 tabletami.

Oglas reg. pod br. 47 od 29. jan. 1935.

Senčnik iz pergamenta

Slike 1—3 nam kažejo, kako lahko prenovimo obrabljen senčnik, na sliki 4 pa vidimo nov senčnik in pod njim prtič z enakim vzorcem.

Star senčnik snamemo z ogrodja, ga prerežemo in razprostremo po mizi (glej sliko 1). Nato zaznamujemo s pikčasto črto na senčniku tisti del, ki je že slab, in ga odrežemo. Odrezani del položimo potem na novi pergament ali papir za senčnike in dodamo na daljši stranici, kjer ga bomo prilepili na stari del senčnika, 2 cm (glej sliko 2). Zdaaj zlepiamo sestavljeni senčnik tako, da podložimo pod pokončni rob 5 cm širok kos papirja. Nato izrežemo iz pisanega papirja nekoliko večjih in manjših krogov, ki jih prilepimo na stari del senčnika. Največji krog prilepimo tja, kjer je senčnik sestavljen, da bolje drži (glej sliko 3). V zgornji rob senčnika

naredimo z debelo iglo krog in krog luknjice, skozi katere prišijemo s svileni ali pa s kovinsko nitjo senčnik na ogrodje. Prav tako pritrđimo tudi na spodnji rob žico.

Za nov senčnik (glej sliko 4) izrežemo iz pergamenta polkrožen del, ki ima v premeru 40 cm. 24 cm od zunanega roba začrtamo krožno črto in senčnik izrežemo. Nato ga pobarvamo z barvnimi svinčniki. Ko je senčnik pobarvan, ga zlepiamo in ojačimo z žico, kakor je zgoraj popisano (glej slike 1—3).

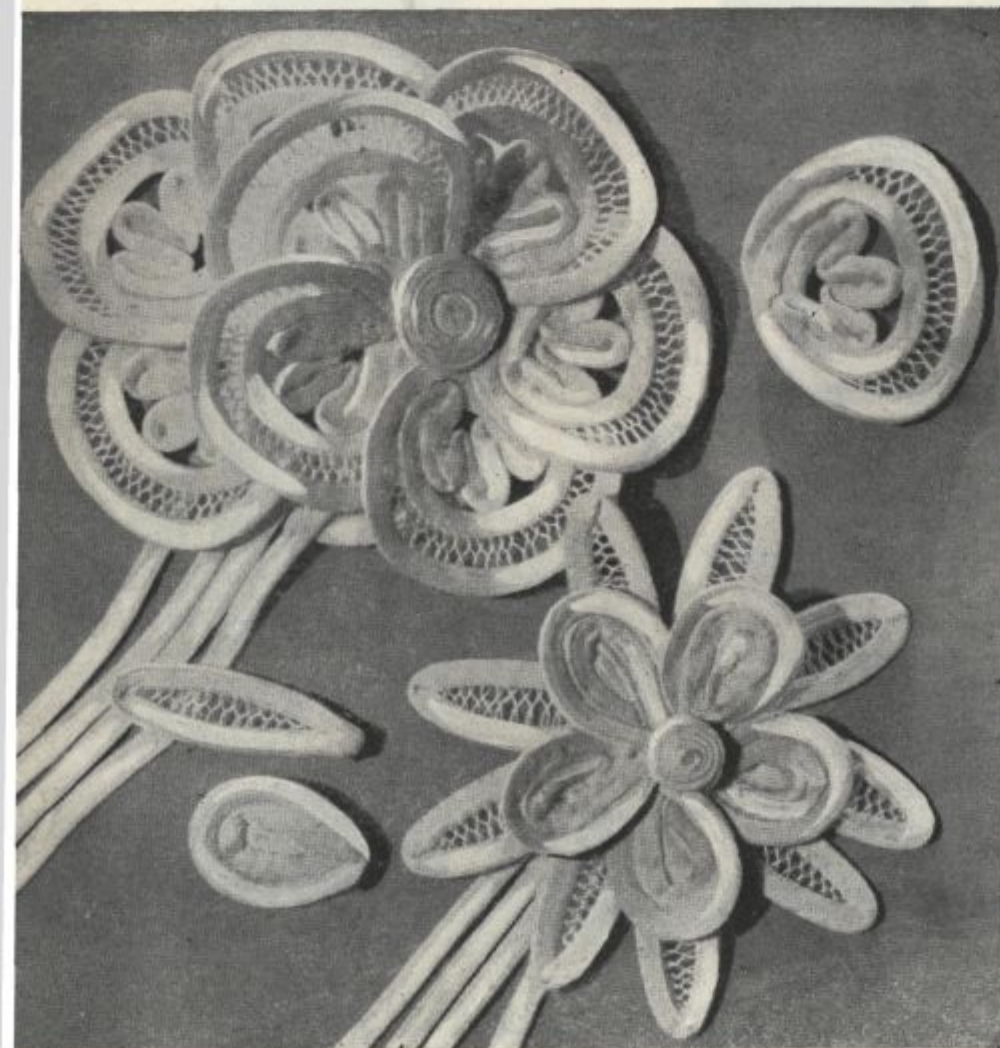
Šopek za bluzo

Moda cvetja bo prešla tudi v letošnjo zimsko dobo, in sicer še v veliko večji meri kakor doslej. Šopek na naši sliki je iz belih svilenih toezi, ki se dajo lepo zvijati in zaokroževati. Namesto svilenih toezi vzamemo lahko tudi trakce, ki jih naredimo iz opalnega batista ali pa iz organdija.

Večji cvet je sestavljen iz petih lističev, ki jih pritisnemo na sredi s krožno ploskvijo iz zavojito zviti toezi. Pecelj je iz štirih ravnih trakcev, ki vise prosto navzdol.

Manjši cvet ima zgoraj pet gosto šivanih, spodaj pa devet ažuriranih lističev.

Lističe šivamo s križastim vbodom. Ker so toezi cevaste, je dobro, če napeljemo skozi nje nit, da jih laže in lepše zvijamo v pravilne oblike. Nazadnje cvete lahko še polikamo, če hočemo, da so bolj ploščati.

Scherkovi Nasveti

Puder, ki se obdrži,

je «Scherkov Mysticum puder». Ta puder prekaša vse druge s svojo sestavino in ker je nedosegljivo fin in duhteč.

Prekrana usta po obliki in barvi Scherkovo rdečilo za usta, ki pa ni kričeče.

Gaspa! mnogo bolj Vas bo ljubil, če mu ublažite neprijetnosti pribrinju. Nabavite mu «Tarr vodo», ki ne učinkuje samo antiseptično, marveč napravi kožo tudi gladko in nežno.

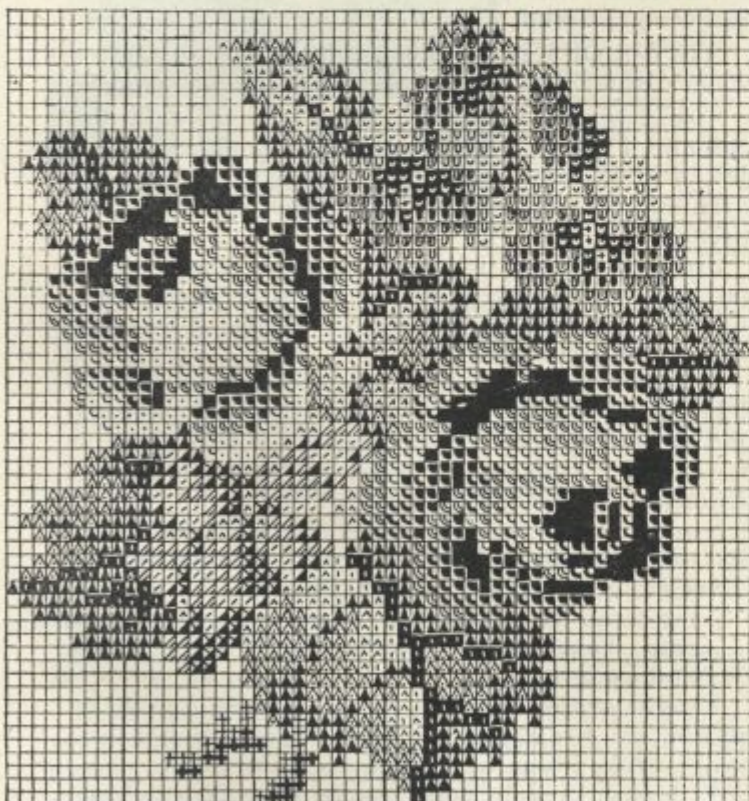
Polijem Vam prav rad svorec, če polijete svoji nasledsterki Ljudoviti Schön, Zagreb, Jelačićev trg. 1 ter priložite Din. 3.- v polnih znakih za poštnico.

SOLAZANE GOVANJE LEPOTE
 Najprej, kar morate storiti vselej, kadar začnete negovati obraz, je: očistite obraz temeljite s Scherkovo vodo! Potem pa čitajte, kaj Vam govori knjižica o Scherkovi vodi za obraz. Lepo lahko deluje samo koža, ki je do znojnic očiščena. Tudi Vi boste postali lepi, če boste negovali obraz s Scherkovo vodo. Dobi se v vseh boljših stokovnih prodajalnih za ceno Din. 18.-, 35.-, 56.- itd.

SCHERK PARIS · NEW YORK

Šopek pisanega cvetja

Šopek pisanega cvetja, izvezen v gobelinskem obodu. To je delo, ki je dokaj zamudno in ki zahteva že nekaj spretnosti, precej potrpežljivosti in res dobrih oči. Vzorec sega v dolžino čez 60, v širino pa čez 57 okenc. Vezemo na drobno mrežasto tkanino, ki ima na 1 cm po 12 okenc, z mulinijem CMS. Z njim lahko okrasimo mape, listnico, sladkornico, škatlico za puder itd. Lahko ga denemo tudi pod steklo in v okvir in postavimo na mazovo pisalno mizo kakor sliko ali podstavek. Če vzorec izvezemo z debelo volno na jutji ali pa na debelem štraminu, lahko z njim okrasimo blazino. Če ga ponovimo dvakrat ali pa še večkrat, dobimo lepo stensko preprogo.

Narisek za gobelinski obod.

1	□□□	prav živorožnata	13	■	živosiva
2	■	živorožnata	14	■	siva
3	■	rožnata	15	■	mrtvosiva
4	■	mrtvorožnata	16	■	prav živozelena (barva ista)
5	■	višnjeva	17	■	živozelena
6	■	mrtvovišnjeva	18	■	zelena
7	■	prav živovijoličasta	19	■	mrtvozelena
8	■	živovijoličasta	20	■	prav mrtvozelena
9	■	vijoličasta	21	■	živozlatorumena
10	■	mrtvomodra	22	■	mrtvozlatorumena
11	■	prav mrtvomodra	23	■	prav mrtvozlatorumena
12	■	prav živosiva			

(Nadaljevanje.)

«Da, gospa Bendetova je kot glavna dedična svojega moža precej tangirana pri tej presneti lesni zadruzi. A vi boste razumeli, gospod doktor, naše stališče. Mi od te vknjižbe ne moremo in ne smemo odstopiti!»

Seveda tebi gre za mesto in za službo in za provizijo, četudi izgubi žena tvojega bivšega prijatelja skoraj pol svojega premoženja!

«To bo težko, gospod direktor! Zelo težavno! Vknjižba namreč ni povsem upravičena in dala bi se kaj lahko izpodbiti.»

«Ampak prosim, gospod doktor...!»

«Ah, pustimo to! Govorimo rajši odkrito. Koliko bi riskirala vaša banka?»

«Trideset!»

«Premalo — petdeset!» Le plačajte, hudiči, ki prej niste našli pota k meni! Bendetovka, ta neumna baba, pa naj si tudi zaponni, kaj se pravi hoditi po advokate in pravico drugam!

Vse je bilo lepo urejeno in zelo vljudno in prijazno sta si želela gospoda vesele velikonočne praznike. Da, da, prav srečno in veselo Alelujo! Banka je bila presneto dober klient in Žnidar je bil presneto zvit advokat, drug drugemu sta potrebna, in zelo bedasto bi bilo razdvajati si moči zaradi smešnih sentimentalnosti in neumnosti drugih ljudi.

Vsak ima le eno kožo, si je mislil tudi Vilko Verderber, in on, bivši najboljši Schieberjev prijatelj, si je štel v veliko zaslugo za svojo banko, da je bil prvi opazil pri predzadnji slavnostni pojedini na Schieberjevem gradu, da jedilni pribor ni več tisti iz težkega, pristnega srebra.

In vsak ima le eno kožo, ki je njegova!

Schieber je svojo srečno odnesel.

*

Vsaka zaljubljenost ima svoje nerodne okolnosti. Marsikaj, kar je takole, če si normalen, nepotrebno, postane nujna potreba.

Po procesiji je imel Karli fante že naprošene, da so šli v temi za bolnico in on z njimi.

«Vasovat pojdemo, kakor včasih!» je zavriskal Mirko.

Hajna in Branko sta bila takoj zadovoljna. Le Franc, ki je edini imel lep prvi tenor, se je obotavljal. Šele ko mu je Karli rekel: «Franc, prosim te!», je šel tudi on.

Pa so zapeli: «Ljubica, vstani, pihni luč...» In tako kakor je znal Franc, ni znal nihče drug.

Kaj se boš jezil, Karli?

Mogoče je, da joče tam gori za oknom tega pročelja, ki je videti v temi, kakor bi ogromna pošast razčehnila čeljust in pokazala svoje svetle zobe.

Morda joče zaradi tega lepega glasu svojega nekdanjega fanta, morda zaradi njega samega, morda zato,

ker mora biti na praznike v bolnici, morda zaradi svojega fanta tam v Mariboru?

Morda se pa sploh ne joče? Morda celo misli nate, Karli, in se srečno smehlja...

XI.

«...ob polni zavesti izražam to svojo lastnoročno napisano poslednjo voljo:

Svojega najmlajšega sina Karla Jožefa Egona Vobacha postavljam za glavnega dediča svojega premoženja pod temile pogoji:

1.) da prekine svoje študije vsaj za dobo petih let.

2.) da prepusti hotel z vsemi prostori in vsem inventarjem svojima bratoma, mojima sinovoma Francu in Leonu Vobachu, v nerazdeljno skupno last. Ako bi brata Leon in Franc Vobach ne hotela prevzeti hotela, jima ima glavni dedič izplačati vsakemu po 200.000 dinarjev v gotovini, in to brezobrestno v dobi petih mesecev.

3.) da vknjiži na hiši št. 16 v Podgorici s pripadajočimi gospodarskimi poslopji vred preužitek svoje matere, moje žene Ane Vobach, rojene Štancer, in sicer dosmrtno pravico do stanovanja v dveh sobah in kuhinji v prvem nadstropju, prosto kurjavo, kolikor je porabi, in vso oskrbo s hrano vred.

4.) da vknjiži na istem poslopju in na Pipuševem posestvu v kat. občini Sv. Lenart prepoved prodaje za dobo petih let. Prav tako se obe posestvi ne smeta obremeniti razen s preužitkom Ane Vobach, moje žene, in sicer prav tako za dobo petih let.

Ako moj sin Karl Vobach vse te pogoje izpolni, postane z istim dnem lastnik vseh teh mojih nepremičnin.

Svoji ženi Ani Vobach, roj. Štancer zapuščam njeno zaženo, ki se je medtem pomnožilo na 100.000 dinarjev in ki je naloženo na hranilno knjižico v Okrajni hranilnici v Podgorici, in gori omenjeni izgovorjeni preužitek.

Svoji sestri Amaliji Vobach zapuščam v nepreklicno last hišo v Podgorici št. 159, v kateri je imela doslej dosmrtno pravico do stanovanja. Menda je na stara leta ne bo prodajala!

Svojemu sinu Francu zapuščam oba stara avtomobila, ki naj se izločita iz ostalega inventarja, pripadajočega glavnemu dediču, in hranilno knjižico Okrajne hranilnice v Podgorici v znesku po 50.000 dinarjev in že omenjeno polovico hotela.

Svojemu sinu Leonu, ki je prejel že leta 1930. ob priliki svoje poroke s Pavlo Zoričevo iz Zaplan 100.000 dinarjev, ne zapuščam razen hotela nič.

Njegovemu sinu, mojemu vnuku iz tega zakona, Avgustu Vobachu pa hranilno knjižico v znesku 50.000 dinarjev.

Drugim svojim sorodnikom razen sestre Ane ne zapuščam nič, kar naj mi ne zamerijo. Jaz tudi zase in za svoje otroke nisem od nikogar nič zahteval.

V desnem predalu moje pisalne mize bo našel moj glavni dedič pet neizterjanih menic v skupnem znesku 70.000 dinarjev. Tudi te zapuščam njemu.

Iz moje zapuščine pa naj še izplača:

Gasilnemu društvu v Podgorici 5.000 dinarjev.

Osnovni šoli v Podgorici tudi 5.000 dinarjev.

Mestnim ubožcem v Podgorici 10.000 dinarjev, in sicer tako, da dobi vsak ubožec vsako leto na Vseh svetih dan po 100 dinarjev na roko, in to tako dolgo, dokler vsota ne bo izčrpana.

Kljub hišnim opravkom—

vedno lepo negovani lasje!

Za može je samo ob sebi umevno, da bi morale biti žene - kljub hišnim opravkom, prahu in kuhinjski sopari - vedno lepo počesane. Vse žene naj bi si zapomnile: ako hočete biti lepo in dobro počesane, morale negovati svoje lasje.

KAMILOFLOR

Specijalni Shampoo za plavolaske, ne vsebuje alkalija. Daje lasem čudovit sijaj.

BRUNETAFLO

Specijalni Shampoo za temne lase, ne vsebuje alkalija, daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA

SHAMPOO

Isti ubožci naj dobe na dan mojega pogreba kosilo in večerjo s pijačo, pa še vsak po 30 dinarjev, da bodo rajši molili zame.

Za maše zadušnice zame in za mojega pokojnega sina Egona določam 2.000 dinarjev in želim, da se odslužijo v podgoriški župni cerkvi.

Sedmina naj se pripravi za sorodnike, za vse stalne goste moje gostilne in za vse posle v hiši.

Ako bi glavni dedič ne hotel izpolniti njemu naloženih pogojev, stopi na njegovo mesto moj sin Franc, on sam pa na Francovo.

Svojemu sinu Karlu naročam, naj ne bo ne prestrog, ne preveč popustljiv, ampak uvideven in pameten.

Kdor mojih dedičev bi poizkušal razdreti ta moj testament, ki je moj zadnji in edinoveljavni, tega proglašam za razdedinjenega in ta naj dobi le nujni dolžnostni delež.

Vsem pa naročam, naj se ne prerekajo za to dediščino in naj ne delajo drug drugemu zgage, da bom lahko mirno počival poleg svojega sina Egona.

V Podgorici, na praznik svetega Jožefa leta 1931.

Franc Avgust Vobach, testator.»

Notarjev koncipient je končal in se usedel k stranjski mizici.

Notar, ki je sam vodil zapuščinsko razpravo, si je česal lepo sivo brado in se odkašljeval, ker je hotel zdaj on govoriti.

Leonova žena Pavla si je brisala oči. Moj Bog, saj mu nihče ne želi nič slabega onstran groba, a čemu enemu toliko, drugim pa tako natanko in skopo odmerjeno! Vsaj nekaj gotovine bi bil še lahko pridejal Leonu in malega Avgusta je le malo preskromno odpravil! In vse te prepovedi! Za svojega «ljubljenca» je stari pač dobro poskrbel! Kaj pa je temu mladiču pet let? Potem pa sme vse skupaj prodati in oditi, kamor bo hotel! Za to se že spleča igrati pet let podgoriškega gospoda, potem pa hajd — odprt je svet! Nas eden pa odleti, kakor bi bil že prej za to dediščino hodil okrog starega! In čemu je treba razdajati toliko denarja šoli, cerkvi in temu nikdar sitemu gasilnemu društvu! Ubožci bi imeli tudi dovolj, ako bi jim zapustil 1000 dinarjev. Čemu jim pa bo toliko denarja? Stanovanje imajo v ubožnici, hrano dobivajo po hišah, kurjavo in luč plačuje itak občina iz svojih doklad, čemu jim je torej nasul tja toliko denarja, s katerim bi se dalo marsikaj drugega pričeti, ne da bi bili ubožci pri tem prikrajšani! In te grožnje, kdor bi skušal ugovarjati tej vsemogočni volji, bo razdedinjen!

(Nadaljevanje prihodnjič.)

CUTEX-ove SKLADNE BARVE

Avtoritete mode so proglasile nove barve Cutex laka za nohte za skladne. Nežni odtenki »Rust«, »Old Rose« in »Robin Red« Vam polepšajo roke in se posebno dobro prilagajajo Vašim obleki.

Zahtevajte pri svojem dobavitelju, da Vam pokaže te odtenke. Ti so napravljeni po novi metodi, ki odvrta izhlapevanje.

CUTEX

TEKOČI LAK ZA NOHTE

O potrpežljivosti

«Mamica, daj mi no brž nekaj žebličkov, tako nujno jih potrebujem, da si zbijem zabojček!» «Mama, mama, Janezek me je udaril!» «Mamica moja, punčki bi rada naredila oblekico, poišči mi lepih krpic in prireži mi jih!» «Oh, mama, urezal sem se, že vidim kri, zaveži mi vendar prst!» «Mamica, še vedno sem lačna, prosim kruha!» «Meni tudi, meni tudi!» Takole brenči okoli ubogih materinih ušes vse dopoldne. Mama pa je vsa trudna že od pospravljanja in kuhe, tišči jo pa tudi prenekatera skrb, o kateri otroška srca še nič ne vedo. Ni torej čudno, če ji živci popuste, da zavrne deco: «Pustite me, saj vidite, da ne utegnem!» Moledovanje pa le ne prestane in vsa nevoljna zakliče: «Spravite se mi izpred oči, predni otroci!» Ko vidijo, da ne bodo nič opravili, se razbeže na dvorišče. Komaj pa so tam, se že razlegne po vsej okolici krik in vik. Janezek pretepa Miko, ki mu udarce zvesto vrača. Malček lasa Jasno in Tanja bije po drobnem Rutku, da kar lete bunke na vse strani. Ko so opravili, pribeže objokani k materi, ki jih mora miriti in tolažiti, jim krpati hlače, prati krila in zdraviti praske. Tako je delo podvojeno. Uboga mati, ti pa imej deset rok in železne živce, da pomoreš vsemu, kar se je zgrnilo na tvojo glavo!

Drage sestre, to je vsakdanje trpljenje žen in nihče ga ne more prešteti.

Proti njemu ni zdravila razen premagovanja. Toda težko se je vedno premagati, to veste vse in vem najbolje tudi sama. Kadar mi je najhuje, se spomnim vzora, ki ga izkušam posnemati. Poznala sem ženo, ki je prestala dosti bridkih izkušenj in boleznih, vendar ni bila nikoli nestrpna, razdražena in neprijazna. Jasen mir jo je obdajal in vsak, kdor je prišel z njo v stik, ga je postal deležen; bilo je, kakor da so se v njeni bližini umirili vsi viharji; kdor jo je poznal, jo je spoštoval, ljubil in častil. Ta žena je bila moja mati — njena skrivnost pa potrpežljivost. Posnemajte!
A. H.

Po kateri strani hodi gospod?

Po levi, porečete, toda tako lahko se ne da odgovoriti na to vprašanje. Navadno hodi gospod na levi strani, ampak na hodniku ob vozni cesti varuje vedno gospod damo pred voznim prometom, hodi torej po desni strani, ako je ta stran ob cesti.

Po stopnicah gor gre gospod spredaj, dol pa dama. V restavracijo ali kavarno stopi prvi gospod, da poišče čimprej dami prostor, in pri vratih, ki se odpirajo navznoter, pohiti gospod tudi naprej, da jih odpre in podrži. Seveda pusti damo, da gre naprej, on pa za njo.

V avtomobilu sede gospod na desno stran dame. Zakaj? Avto se navadno pripelje na desno stran. Potem lahko gospod prvi skoči iz voza in poda dami roko, ko izstopa.

V gledališču, na koncertu in v kinu prepusti gospod svoji dami vselej boljši prostor. Torej v loži, kakor se samo po sebi razume, sprednji prostor, v pritličju in na balkonu prostor, ki je bližji sredini.

Drugače pa sede gospod vselej in povsod na levo stran dame in hodi na levi strani.

Ponoči ne moreš spati?

Pomagali ti bomo.

Mnogi izmed tistih, ki trpe zaradi nespečnosti, si bodo morali priznati, da ne spe samo zaradi tega, ker preveč premišljajo, ko ležejo v posteljo. Kaj moramo storiti, da premagamo to navado — da ponoči osvobodimo svoje misli vseh skrbi, vznemirjenja in strahu?

Nekaj preprostih sredstev imamo, ki so nam lahko nenavadno dobra pomoč. Poslužil sem se na primer nekega otročjega sredstva in s takim uspehom, da sem se takoj oprostil roja misli, ki so mi kradle spanje.

Mislite si, da imate na kolenih šolsko tablico. Potem si mislite, da piše nevidna roka avtomatsko na to tablico pred vašimi očmi vsako misel, ki vam

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
za Maribor: Pinter-Lenard

ne da miru. K sreči pa imate v roki cunjio in zbršete vsako misel, ki se na tablici pokaže. Glejte to tablico z vso koncentracijo, ki jo zmorete. Vsa igra in prevara je v tem, da v trenutku zbršete besede, ki jih nevidna roka začne pisati, še preden je napisan ves stavek.

Vaša tablica mora biti zmerom prazna.

Ali se vam zdi to bedasto? Naj se vam zdi, toda koristno je.

Druga reč.

Nič ni lažjega, kakor oponašati počasno, globoko in mirno dihanje človeka, ki spi. Delajte to premišljeno in kritično. Poslušajte pazljivo glasove, ki prihajajo iz vas, in pazite, ali dihate mirno in pravilno. V tem poizkušanju bo nekaj pomirjajočega. Spoznali boste, da pomaga pazljivo spremljanje lastnega dihanja pri odganjanju vsiljivih misli, ki vas motijo.

Verjetno je celo, da vas bo kmalu prevzel občutek miru in zadovoljnosti. Kmalu bo ritem navideznega spanja postal mirno dihanje pravega spanja.

Imamo pa še druga sredstva. Vsak zdravnik ve, kaj se more doseči s kopanjem. Saj je dokazano: kolikor bolj vam je kopanje neprijetno, toliko blagodejnejše deluje. Toda ne smete se kopati v vreli vodi in tudi preveč gibati se ne smete. Voda v kadi sme biti samo malo mlačna, da vas bo kar zabeležilo, ko pridete iz nje. Potem se obrišete samo toliko, da boste čutili, da ste še vlažni in da vam je hladno.

Nato pa naravnost v posteljo in utrnite luč! Samega sebe boste sovražili. Kmalu pa vam ne bo več hladno in objel vas bo prijeten občutek toplote. Potem vam bo še čedalje prijetnejše. Nastal bo blažen prehod, ki bo trajal okoli dvajset minut, in tedaj boste imeli dosti upanja, da hitro zaspite, če boste zbrali svoje blodne misli.

Če se hočete poslužiti istega principa, kadar se ponoči zbudite in ne morete več zaspati, poizkusite tole:

Razkrijte se in ležite tako dolgo razgaljeni, dokler vam ne bo postalo neprijetno hladno. Potem se pokrijte in videli boste, da boste takoj zasпали, ko se ogrejete.

Druga pomoč je branje v postelji. Toda v tem primeru morate imeti pravilne blazine; ne mehke in napolnjene s perjem, ampak trde, žimnate, ki telo udobno dvignejo, da se pri branju ne utrujajo oči. Kadar berete, da bi zasпали, vam priporočam, da berete težko

literaturo, ne pa seveda razburljivega romana.

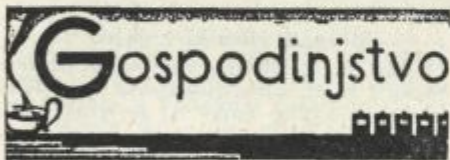
Namen čitanja je, da privede misli v zagato in da jih toliko napne, da se utrudijo tudi v najpovoljnejših okoliščinah. Potem morate na vsak način zaspati. Ljudje, ki trpe na nespečnosti, pa se nikoli niso poslužili tega načina, bodo presenečeni, ko bodo videli, kako hitro jim bo misel podlegla.

Pogosto slišimo, kako se ljudje pri- tožujejo, da prehitro zaspe, da pa se kmalu zbude in ne morejo več zaspati.

Tem priporočam metodo, ki sem jo sam preizkusil in ki vanjo trdno veru- jem: Navadite se, da ne boste odprli oči, kadar se prezgodaj zdramite. Svet- loba, ki udari na mrežnico, lahko pre- žene spanje, da se ne vrne več.

Seveda vas morda nobeden izmed teh načinov ne bo takoj zadovoljil, ker je marsikaj odvisno od človeka samega. Vse je delo prirode. Toda vsak izmed teh načinov bo prirodi pomagal. Načine je treba pač preizkušati, in če boste po deset noči zapored preizkušali tega ali onega, boste uvideli, kateri izmed njih je za vas najprimernejši. Samo nači- nom morate dati priložnost, da delu- jejo, pa boste nagrajeni bolj, kakor pričakujete.

Te besede je napisal znani ameriški psiholog in zdravnik Frederick S. Bigelow. Zbudile so mnogo šuma po ame- riškem svetu in mnogo polemik med zdravniki. Nazadnje je morala večina zdravnikov, ki so delali poizkuse na svojih bolnikih, priznati, da so dobri in pogosto učinkoviti v najtrdovratnejših primerih nespečnosti, včasih celo tam, kjer je bilo telo od uspavalnih sredstev že docela izčrpano. R.

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z ohrov- tovim ponvičnikom (68). 2. Dušena ku- hana govedina. Široki rezanci. Zelnata solata s fižolom. 3. Jabolčni kompot.

Zvečer: Polenta z gobami.

Torek.

Opoldne: 1. Juha s telečjim pire- jem (10). 2. Ocvrta jajca. Krakovska krompirjeva jed. Glavnata solata.

Zvečer: Mlečni riž s čokolado.

Sreda.

Opoldne: 1. Dunajski ragu (188). Zabeljen krompir. Solata. 2. Kostanjev puding s stepeno sladko smetano.

Zvečer: Ajdovi žganci. Kislo zelje.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z mož- ganskimi ploščicami. 2. Govedina. Krompirjev pire. Ohrovt. 3. Češpljev kompot.

Zvečer: Palačinke s kremo.

Petek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Riba z rižem. Glavnata solata. 3. Ore- hovi rogljički (477).

Zvečer: Močnati žličniki z jajci. Krompir v majonezi (357).

Sobota.

Opoldne: 1. Bavarska šara (158). 2. Zdrobov zvitek (409). Jabolčni kom- pot.

Zvečer: Telečji guljaž. Kruhovi cmoki.

Nedelja.

Opoldne: 1. Pljučna juha z ope- čenim kruhom. 2. Telečja pečenka. Se- kanica iz sivk (245). Paradižnikova gnezda. 3. Kostanjeve rezine.

Zvečer: Mešana jajca. Solata s krompirjem.

Številke v oklepajih pomenijo števil- ke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo natis- njena jedila prinašamo recept.

**Svež,
prožen in
zdrav...**

boš, če neguješ svojo kožo s Solea. Rabi Solea kremo in Solea milo – to dvoje ti da mlado, dehtečo kožo. Oba proizvoda se ujemata drug z drugim.

DIN 7.50

se medsebojno dopolnjujeta!

DIN 10.- 5.- 3.-

brez trošarine.

SOLEA
Milo in krema

Pazite na to!

Vsaka ASPIRIN TABLETA mora

imati Bayer-jev križ!

ASPIRIN

Če krepite kožo, odpravite škodljivi učinek gospodinjskega dela!

Uporablajte Nivea, ker samo Nivea ima v sebi EUCERIT, sredstvo ki krepi kožo. Če se redno negujete z Nivea, Vam postane koža bolj zdrava in odporna ter dobi mladosten in svež videz.

Dušena kuhana govedina.

Na razbeljeni masti oprazimo precej na tanke rezine narezane čebule, ki ji pridenemo nekoliko paprike. Na tej masti zarumenimo potem malo moke, prilijemo nazadnje juhe ali vode ter denemo v to omako na zrezke narazano govedino in vse skupaj še dobro prevremo.

Krakovska krompirjeva jed.

Tri četrti kilograma krompirja skuhamo, narežemo na večje kocke in primešamo 10 dkg na drobne kocke zrezanega navadnega sira ali pa 15 dkg pretlačenega sira, enega osnaženega in na drobne koščke zrezanega slanika, 5 dkg na drobne kocke zrezane prekajene slanine (mesnate) ter nekoliko soli, črnega popra in sesekljanega peteršilja. To zmes denemo v kozico, s presnim maslom pomazano in z drobtinami potreso, da sega dobra dva prsta visoko. Nato razžvrkljamo $\frac{3}{8}$ l goste kisle smetane, nekoliko soli, nastrganega muškatovega oreška in 2 jajci, polijemo to zmes čez krompir in postavimo kozico v vročo pečico (približno za 35 do 40 minut), da se smetana strdi. Ko je krompirjeva jed pečena, jo stresemo na krožnik in serviramo s solato.

Po «Wiener Küches».

Mlečni riž s čokolado.

$1\frac{1}{4}$ l mleka zavremo in mu primešamo 5 dkg sladkorja in 15 dkg riža ter ga ves čas pridno mešamo. Ko je riž mehak, ga stresemo v skledo in potresemo z nastrgano čokolado.

Možganske ploščice.

Vmešamo 3 dkg presnega masla, 2 rumenjaka ter razmočeno in pretlačeno zemljo. Na masti pa oprazimo malo sesekljane čebule, nekoliko poparjenih

in sesekljanih gob ter 10 dkg osnaženih in sesekljanih možganov. Ko se to ohladi, oboje zmešamo, primešamo še 5 dkg drobtin, nekoliko popra, sesekljanega peteršilja in sneg iz 2 beljakov. To zmes spečemo potem v namažani in z drobtinami potreseni pekači in jo, ko je pečena, razrežemo na ploščice, ki jih serviramo k juhi.

Palačinke s kremo.

Najprej razžvrkljamo $\frac{1}{8}$ l mleka, 1 jajce, kavno žličko sladkorja, nekaj zrn soli in 10 dkg moke, da dobimo gladko tekoče testo, ki ga čez 10 minut vnovič razžvrkljamo. Iz tega testa spečemo tenke palačinke in jih denemo na stran. Zdaj naredimo iz 2 beljakov trd sneg, ki mu potlej primešamo 5 dkg sladkorja, in sneg še enkrat stepemo. Posebej dobro vmešamo 2 rumenjaka, $\frac{1}{8}$ l mleka, 1 zavitek vaniljevega sladkorja, 4 dkg navadnega sladkorja in 2 dkg moke ter tolčemo to zmes neprestano s stepalnikom nad zmernim ognjem tako dolgo, da zavre. V vročo kremo takoj vmešamo pripravljene sneg. S to kremo namažemo palačinke precej na debelo, jih zvijemo in zložimo drugo tik druge v namažano skledo. Nazadnje potresemo palačinke s sladkorjem in jih postavimo še za trenutek v vročo pečico, da se sladkor nekoliko raztopi. Po «Wiener Küches».

Riba z rižem.

Ščuko ali katerokoli drugo ribo, ki nima preveč kosti, skuhamo, poberemo iz nje kosti in jo raztrgamo na koščke. V skledo, ki ji vročina ne škoduje, denemo 2 žlici raztopljene masti, nato plast riža, ki smo ga oprazili na masti, potem ribje meso, spet plast riža, navrh pa čebulo. Na vse to polijemo nazadnje skodelico kisle smetane, jed

popramo in pečemo v pečici približno četrti ure.

Močnati žličniki z jajci.

8 dkg masti dobro vmešamo, pridenemo 2 jajci, sol, približno 2 skodelici mleka in 40 dkg moke. Iz te zmesi napravimo precej mehko testo, ki ga stepamo tako dolgo, da se loči od kuhavnice. Iz tega testa zajemamo potem z žlico žličnike, ki jih mečemo v slano vrelo vodo in jih kuhamo 10 minut. Ko jih poberemo iz krova, jih polijemo z mrzlo vodo in počakamo, da se odtečejo, nakar jih vržemo na razbeljeno mast, na kateri smo zarumenili nekoliko drobtin. Posebej razžvrkljamo kozarec kisle smetane in 5 jajca, polijemo s tem žličnike in mešamo, dokler jajca ne zakrknejo.

Paradižnikova gnezda.

Nekaj paradižnikov previdno izdobljemo, denemo v vsakega košček presnega masla, jih razvrstimo v pekačo in porinemo v pečico, da se malo opečejo. Potlej ubijemo v vsak paradižnik po eno jajce in postavimo pekačo nazaj v pečico, da jajca zakrknejo. Prden nesemo jed na mizo, jajca osolimo in potresemo gnezda s sesekljanim drobnjakom ali pa z nastrganim parmezanom. H. H.

Kostanjeve rezine.

14 dkg sladkorja zmešamo s 4 rumenjaki in z 28 dkg kuhanega, pretlačenega kostanja. Tej zmesi primešamo potem sneg iz 4 beljakov, jo namažemo v pomaščeno pekačo in spečemo. Pečeni kolač zrežemo nato na rezine in postavimo po dve drugo vrh druge, vmes pa namažemo sneg, zmešan s sladkorjem in z nastrgano čokolado. Po vrhu oblijemo rezine s čokoladnim ledom.

Prihodnji mesec izide knjiga o lepoticenju «Kako se negujem», na kar že danes opozarjamo!

Uro na dan — če utegneš

Vsaka žena bi se rada negovala, pa se ne. Zakaj ne? Odgovor je zmerom isti: «Ne utegnem!» Mislite, da potrebujete za dobro telesno nego vsaj dve uri, ki vam nista na razpolago. Pariški časopis «Marie-Claire» prinaša dve tabeli za ženske, ki jih usoda ni obdarila z bogve kakšnimi dobrinami. Če se boste ravnali po njih, potrebujete od prebujenja do dela samo 45 in zvečer 20 minut.

Spalji ste pri odprtem oknu in se prebudite. Začnete se pretegovati in pri tem globoko dihate. To delajo vse ženske; samo treba je to še ojačiti. Potem vstanete in si pripravite vodo za čaj in umivanje. Ta čas, dokler voda ne zavre, je tudi vam že toplo. Nalijte vodo na čaj in napolnite skodelico, drugo pa postavite v umivalnik in prilijte mrzle vode. S to čajno vodo si umijte obraz in oči. Nato se namilite od glave do nog ter se oplaknite z gobo. Obrišite se dobro in otrite, in sicer od okončin proti sredini. Potem se ogrnite s kopalnim plaščem ali pa z domačo haljo in zajtrkujte ležeč. Trenutek miru je zelo koristen. Zdaj se je treba naglo obleči. Mnogo časa pridobite, če si z dvema kratkima ščetkama izkrtičate lase, to je hkrati dobra masaža kože na glavi. Treba je še kreme, pudra, malo rdečila — ne pozabite si očistiti zob, preden si pordečite ustnice. Vrtni red vam prihrani dosti časa. Ta je: lasje, krema, zobje, rdečilo za ustnice, puder. Nazadnje še krema za roke in — zdaj lahko greste.

Kaj pa zvečer? Tistih 20 minut je zelo važnih. Zvečer začnite z zobmi. Potem hitro odstranite ličilo (šminke) in izkrtičate lase, kar traja le dve minuti. Nato se spet nategujte. Sedite na posteljo, lezite počasi in zaprite oči. Potem še enkrat sedite in ponavljajte to. Nato ležite na hrbet z razkrcenimi komolci ter dihajte globoko in počasi.

Zjutraj.

Razteganje	1 minuta
Priprava vode	1 minuta
Telovadba	15 minut
Umivanje in brisanje	10 minut
Zajtrk	5 minut
Oblačenje	5 minute
Lasje	2 minuti
Zobje	3 minute
Krema, puder	5 minut

Skupaj . . . . . 45 minut.

Zvečer.

Zobje	2 minuti
Odstranjevanje ličila šminke	8 minut
Lasje	3 minute
Roke	2 minuti
Slačenje	2 minuti
Na postelji	3 minute
Skupaj	20 minut.

Razstava ročnih del

Tvrdka Mez, ki izdeluje odlične prejice priznane znamke CMS, bo od oktobra do decembra priredila v vseh večjih krajih Slovenije razstavo ročnih del, na katero naše naročnice že danes opozarjamo.

Mnogoženstvo in svilene nogavice

(Odlomek iz knjige dr. Löbla «Od zakona do ljubezni», ki je izšla v naši založbi in ki stane 30 din.)

Kaj govori za enoženstvo? To ni prav nič v zvezi z grešnostjo ali čednostjo, temveč le z dejstvom, da se na svetu rodi zmeraj približno toliko dečkov kakor deklic.

Iz raznih vzrokov umre več dečkov kakor deklic, in ko pride pozneje do ženitve, je na razpolago več žensk ko moških. Prebitok je dovolj velik, da se čuti neprijetno, ni pa dovolj velik, da bi se sam po sebi računsko izravnal. Če bi bilo dvakrat toliko žensk kakor moških, bi bila stvar čisto preprosta: na vsakega moškega bi prišli dve ženski, zakon v troje bi bilo pravilo in lahko bi se po knjigah delala reklama za novo preosnovno zakona, za «zakon v troje».

Na žalost pa je razmerje 1:1 $\frac{1}{2}$, to se pravi: komaj vsakega desetega bi zadela srečka, da bi dobil dve nevesti.

To bi ne bilo tako slabo. Zakaj pri dandanašnjih cenah svilenih nogavic je res med desetimi moškimi samo eden, ki bi si lahko privoščil luksuz dvo-vprege.

Vzlic temu pa bi bilo tu tudi nekaj slabega: moški, kateri so petični, bi ženske monopolizirali. Mnogoženstvo bi postalo za vsakega desetega pre-mnogoženstvo, kakor bi pri mnogo-moštvu imela lepa filmska zvezdnica bržkone dvajset mož, medtem ko bi druge ženske ne imele skoraj niti edinega moža. Kakor bi pri mnogoženstvu slabo odrezale mnoge ženske, tako bi pri mnogomoštvu slabo odrezali mnogi moški.

Ne ugovarjajmo s primerom Mormonov, zakaj malo stvari je ganljivejših kakor Brigham Younga slikanje njegovih občutkov, ko mu je prerok Smith razodel, da je bila božja volja, naj si vzame vsak toliko žen, kolikor je le mogoče. V svoji prepasti, tako pripoveduje, je videl nekega dne pogreb in je zavidal mrliča. In mi nimamo vzroka, da bi mu ne verjeli. Saj vendar navsezadnje res ni malenkost za oženjenega moža, če si mora vzeti še dvajset drugih žen! In vzlic temu se je vdal. Dobil je tri in petdeset sinov ter šest in dvajset hčera in spomladi 1855 se mu je v enem samem tednu rodilo devet otrok.

To bi še bilo, ker je bilo pri Mormonih laže izhajati s tridesetimi žena-

Kdor ve ceniti globoko, zdravo spanje naj pomni, da kofein lahko 24 ur dražljivo vpliva na srce in živce. To je znanstveno utemeljeno.

Kava Hag je brez kofeina. Ona vzpodbuja a ne razburja ser ne moli spanja. Odličen Hag-postopek ji ohranja popolen užitek najboljše višinske kave.

Znanstveno literaturo pošilja brezplačno KAVA HAG, DELNIŠKA DRUŽBA, ZAGREB V/58

mi kakor pri nas z eno. To pa je slo predvsem zato, ker je bilo v državi Illinois takrat toliko manj moških kakor žensk. Če bi pri nas kakršenkoli naravni dogodek naenkrat skrčil moško prebivalstvo na četrtino, medtem ko bi žensko ostalo neizpremenjeno, bi bilo mnogoženstvo takoj tudi pri nas deležno živahnega odobravanja vseh narodnih gospodarstvenikov in pravnikov.

Tako pa, kakor so stvari zdaj, je enoženstvo najbolj gospodarna vseh zakonskih oblik. Ena žena je cenejša ko dve in ena žena je cenejša ko nobena. Zakaj zakonska žena stane manj časa kakor ljubica, in čas je vendar zlato.

(Nadaljevanje.)

Ali naj ostanejo kokoši čez zimo v kurnici ali morajo vsak dan na plano?

Če je kurnica zadosti velika, zračna in sončna, naj ostanejo kokoši, ki ne-sejo, ne pa tudi plemenske kokoši, vso zimo (to je nekako od začetka novembra do konca februarja meseca) v kurnici. Poudarimo pa še enkrat, da velja to samo za kurnico, ki ima zadosti sonca. Če je pa kurnica tako obrnjena, da sonce ne more vanjo, je treba vsak sončni dan izpustiti kokoši na plano.

Koliko hrane potrebuje kokoš na dan?

Američani so s poizkusi dognali, da potrebuje kokoš nekako po 275 kalorij ali toplotnih enot na dan, od tega 115 za ohranitev življenja in telesne teže, 70 za dihanje, tekanje in iskanje hrane ter 90 kalorij, da znese jajce. Tem 275 kalorijam ustreza okoli 110 g pšenice ali pa kakšne druge hrane, ki ima približno enakovredno redilno moč, oziroma ob dnevih, ko ne znese jajca, samo 75 g.

Lez

DR. OETKER JEVIM
Backinom

Najlepši okras sobe je
knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam oskrbi knjigoveznica

JOŽE ŽABJEK
LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 10
Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

Seveda se pa množina potrebne krme ravna tudi po toploti zraka. Bolj ko je mrzlo, več toplote oddaja telo, ki jo je treba s hrano spet nadomestiti. Zato potrebuje kokoš pozimi več krme kakor poleti, zlasti še če nese.

Različni poizkusi so nadalje pokazali, da potrebuje 2 kg težka kokoš za življenje 5 do 8 g beljakovin, 1 do 2 g maščobe in 40 do 50 g ogljikovih hidratov; kadar nese, pa 12 do 15 g beljakovin, 5 do 5 g maščobe in 40 do 60 g ogljikovih hidratov.

Poprečno potrebuje kokoš po 60 g zrnja na dan, pozimi nekoliko več, poleti, ko dobi sama precej hrane in ko ji dajemo več mešane krme, pa manj.

Ali so jajca z rjavo lupino res boljše in bolj redilna?

Na to vprašanje se ne da natanko odgovoriti, vendar je barva lupine sama za kakovost brčkone brez pomena, ker dobi jajce rjavo barvo šele v zadnjem delu jajcevoda, torej malo prej, preden kokoš jajce znese. Res pa je, da nastane rjavo barvilo iz porabljenih rdečih krvnih teles, in ni zato čisto brez podlage, če domnevamo, da imajo kokoši, ki nesejo rjava jajca, močnejši krvni obtok, da so torej njih jajca bolj zdrava in redilna.

prvo dolžnost in največjo srečo — če more biti možu dobra žena. Da se dajejo njene tovarišice v Hollywoodu rade razporečati, tega morda niti ne ve. Nekoč so jo vabili v Hollywood, kjer naj bi igrala Butterfly. Iryia pa je silajno ponudbo odklonila. Igra junakinje, ki se jokaje sklanjajo nad truplom ljubčka, padlega pri turnirju. Često kaže film po cele tri minute Iryiine velike plakajoče oči, te čudovito lepe oči, ki se niso nikoli name popolnoma ozrle, ker npravno vzgojena Japonka ne gleda tujih mož...

MISLI

Več duhovitih ljudi za isto mizo — to je res preveč. Na srečo se to v praksi ne dogaja.

Če ženska trdi, da zna brzdati svoje čute, bodite prepričani, da jih nima.

Ne govorite: Ta človek je ambiciozen. Recite: Ta človek je spletkar. To je dosti jasnejše.

C. Diez:

Žene o katerih se govori

Filmska zvezda, ki se zna še sramovati.

Iryia Takako je sen sto milijonov Japoncev, ideal vsake mlade Japonke, pa naj dela v tokijski trgovini ali orje in brana zunaj na polju svojega moža. Takako je največkrat fotografirana in naslikana ženska. Nežna postavica, gostoleči, neizmerno prijetni glasek, resni obrazek, ki ga le malokdaj razjasni smehljaj, temne, čarobno lepe oči: tako mi sedi filmska zvezda v svoji garderobi nasproti na svetli rogoži, od katere se lepo odbija njen rožasti kimono. Pravijo, da je najlepša ženska na svetu.

Ko sem ji ponudil cigareto, mi je namignila, da ne kadi. Pri tem jo je občila rdečica. Vprašal sem jo o njenem življenju. Govorila je plaho in osuplo ter me pri tem ni gledala. Tako skromna je Japonka, tudi če je velika filmska zvezda.

«Sem viteškega rodu, iz najvišjega japonskega plemstva. Bila sem slikarica. Nekoč sem prišla v studio Shokhiko, kjer naj bi bila delala načrte za kuliso. Ravnatelj me je prosil, naj prevzamem majhno vlogo v najbližjem filmu. Nekaj mu je na meni ugajalo. Igrala sem tisto vlogo ter bila nenadno slavna. Takrat mi je bilo šestnajst let. Me Japonke hitro dozorevamo in hitro venemo. Zdaj mi je sedem in dvajset let. Čez tri leta se poslovim od filma.»

Zapazila je moj začuden pogled in rekla z lahnim nasmehom: «Upravljati hočem svojo domačijo, imeti deco in sprejemati goste...» To je veliki sen velike zvezde.

V devetnajstem letu se je omožila z igralcem. Kakor vsaka japonska seljakinja v zakotni vasi, smatra za svojo

VSAKO JUTRO MLAJŠA!

Drevi: Uporabite rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo, ki vsebuje Biocel, senzacionalno odkritje dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča. Ta vitalna hrana za kožno tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila, da baš zaradi izgube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Krema Tokalon, hranilo za kožo, z Biocelom vrača koži ta element v času počitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

Jutri zjutraj:

Poglejte, v koliki meri je koža bolj sveža in gladka že po prvi uporabi. V nekaj dneh začno gube izginjati. V tednu dni ste videti za leta mlajša. Uporabljajte zjutraj belo kremo Tokalon (ki ni mastna). Ona razkrajajo zajedalce ter napravi kožo mehko, gladko in belo. Žene 50 let lahko dobio očarljivo polt, s katero bi se lahko ponašala vsaka mladenka. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne

KLISJEJE

ENO IN VEČ BARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.

Deset broširanih redbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-82.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivan Ovsenič v Ljubljani.

15:-

45301-4804
Za suho vreme nemirni deci tele močne platnene čevljičke. Od vel. 27-34 Din 19.-, od 35-42 Din 25.-

25:-

58052-607
Najcenejša in najtrpežnejša obutev za šolske otroke so naši nepremočljivi gumasti opanki. Nenadomestljivi za šolsko omladino v dežju, blatu in snegu. Vel. 31-34 Din 29.-, ženski Din 35.-, moški Din 39.-

45:-

3962-68800
Visoki čevlji iz močne kravine z neraztrgljivim in nepremočljivim gumastim podplatom. Šolski mladini v dežju, blatu in snegu neobhodno potrebni. Vel. 31-34 Din 49.-, od 35-38 Din 59.-

45:-

69:-

89:-

3222-48809
Zelo močni deški čevlji s prožnim podplatom. Od 31-34 Din 49.-, 35-38 Din 59.-

3622-44700
Polčevljički iz močnega boksa s trpežnim usnjenim podplatom. Vel. 32-34 Din 79.-, 35-38 Din 89.-

4624-44741
Ukusni in močni čevljički. Deklicam za šolo in ulico. Iz finega telečjega boksa z močnim usnjenim podplatom

79:-

0662-44722
Trpežni in močni, toda lahki, visoki čevlji za dečke iz rjavega boksa s čvrstim usnjenim podplatom. Vel. 31-34 Din 89.-, 35-38 Din 99.-

Bata